

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
Első sorban pott sor egyszer 20 fillér,
máskor következőnél 16 fillér.

Egy sorban pott sor 60 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 362.

• KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, december 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Katonák és tanítók.
- Szobrot Boros Bóninak!
- A Westinghouse-gyár követelésel.
- Kulisszatitkok.
- Ötven művészi fénykép az Aradi Közlöny neptárában.
- Olcsó fát, burgonyát és virágot árul a város.
- Vasárnapi rimék.
- Bűnös banktisztviselők.
- Halálba a gyanúsítás miatt.
- Ujházy Ede vőlegény.
- Gyáralapító-tervek.
- Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak Igazgatósági ülése.
- Tarkaságok.

A hitel balesetei.

Arad, december 2.

Kornfeld Zsigmondnál, a néhány év előtt meghalt hitel-fejedelménél, a Rothschild-csoport magyarországi helytartójánál tette entree-visitjés egy aradi bankigazgató. A királyi audienciának azt a szokásos kérdését, hogy milyen a termés, vagy milyenek a közigazgatási viszonyok, ilyenkor az helyettesíti: „azután milyen anyagja van?” Az anyag: természetesen a váltó, a kölcsönök. Az új bankigazgató nem felelhetett egyebet: „azt hiszem, kizárólag prima váltóink vannak.”

— Ocsémuram, — mondotta Kornfeld — az a prima váltó, a melyiket már kifizettek, s a melyiknek az összege már benn van a kasszában. Addig egy váltó se prima.

A hitelezés egyik legtöbb szakértőjének kijelentését juttatja eszünkbe néhány eset, a mely megint a bankok felé irányítja az érdeklődést, bár azok nem csupán az ő rovásukra esnek.

Déván másfél millió adóssággal ment tönkre egy nagy, nemrég még imponáló nevű cég. Tönkrement, a nélkül, hogy ezt rövid idő előtt csak sejteni lehetett volna. Mert a mikor egy boltos könnyelmű, drága passziókat folytat, a börzén üget, vagy avatatlan kezekre adja az üzletét: mindebből látni lehet a lejtőt, a mely kezdődik és a bukáshoz visz. Ennek a dévai nagykereskedőnél nem volt látszata. Mindössze az történt, hogy Déván megbukott egy bank s e miatt szükségképen meg kellett bukni ennek a nagykereskedőnek s ha ez az utóbbi nem jut valamely egyezség révén szárazra, akkor utána bukik még egy sor existencia. Ezidőszerint pedig a levegőben lóg másfél millió adósság, amelyről rövid idő előtt azt hitték, hogy szikla-talazaton nyugszik.

A másik ugyancsak egy kisvárosban történt: Poprádon. Meghalt egy tekintélyes ur, akit, amíg élt vagyonos, abszolút hitelbíró emberek ismertek. Mihelyt meghalt, kiderült, hogy egy helyi bank kétszáz ezer koronát, egy másik pedig nyolcvanezer koronát hitelezett neki, a nélkül, hogy ezek az összegek megtérülhetnének. Olyan gyors volt az elhunyt hitelképességéből való kiábrándulás, hogy

a betevők mindjárt megrohanták a bankot.

Abszurdum lenne, ha ebből a két esetből arra akarna valaki következtetni, hogy a hitelt nálunk milyen könnyen nyújtják a pénzintézetek és egyéb hitelezők. Hisz ép olyan példákra van szó, a mikor a körülmények ép a teljes biztonság mellett tanuskodtak. De ez igazolja az öreg Kornfeldnek tulságos pesszimistának látszó mondásait: az a biztos követelés, amelyik már befolyt. S ez a két eset illusztrálja a hitelezés veszedelmeit, amelynek a bankok ki vannak téve, s amely nem teszi irigylendővé a helyzetüket.

Azt már elmondták, ha egy napon mindenkinek minden tartozását egyszerre ki kellene fizetni: az emberek háromnegyede fizetéképtelen lenne. De ezen az elképzeletlen eseten innét is sokszor alárul a bizalomra, mint leggyakrabban kölcsönfedezetre adott hitel. S amíg a csalók és sikkasztók megkárosításával szemben kereshetnek védekezést a bankok, az ilyen esetekkel, a hitelezésnek erősebb kockázataival szemben nincs védelem, annál kevésbé, mert az, aki a kárt okozta, az adós, többnyire jóhiszemű s amikor a kárt előidézi, körülbelül maga is már áldozat. Sőt néha inkább a hitelezők az okai. Steinherzről, az ismert nevű favállalkozóról, aki a nagy hitel-megvonások idején néhány millió passzi-

Az Ezüst-kávéház lakói.

Írta: Hegedűs Gyula.

I.

Valamikor régen, lehet annak öt vagy hat esztendeje is, megnyílt az Ezüst-kávéház, amelyet azért nevezett el így az első gazdája, mert ezüstözve voltak a tükrök foglalatai, a vilamoskörték tartói, sőt állítólag tiszta ezütből volt annak a nagy órának mutatója, amely ott függött az egyik tükör közepén. Az emberek elfogadták ezt az elnevezést, de nem igen jártak ebbe a kávéházba, legfőképpen éjszakai lampolás után tértek be egy feketére s ez tette tönkre na kávést, aki végre is kénytelen volt nagy veszteséggel tudni a drágán berendezett üzletén. Hosszu idő telt el azóta, öt vagy hat esztendő s ezalatt vagy hét gazda bukott bele az Ezüst-kávéházba. A nyolcadiknak, akire hosszas rábeszélés után néhány száz koronáért rátküldték a kávéházat, minden sikerült. Egyszerre csak észrevettek az emberek az Ezüst-kávéházat és úgy tódultak bele, mintha ingyen adtak volna ott mindent. Magát a gazdát lepte meg legjobban ez a fordulat, mert egyáltalán nem tett semmi olyast, amitől ez a hirtelen fölvirágozást remélhette volna, hanem aztán rájött, hogy az Ezüst-kávéházat a kopottságért szeretik a vendégei. Az ezüstözés lekopott mindenről s ez valami antik színt adott a fémdaraboknak és a székeket meg kemény új diványokat úgy kiülték az emberek, a tu-

kott gazdák vendégei, hogy nagyszerűen, kényelmesen esett bennük az ülés. Mindenki otthon érezte magát az enyhe barnára füstölt fehér menyezet alatt, a már nem is egészen jól mutató tükrök között s így történt, hogy aki egyszer betévedt az Ezüst-kávéházba, az másnap is elment, öntudatlanul s végre ott ragadt törzsvendégnek.

De a jámbor, nyugodtan olvasó és kártyázó, meg sakkozó vendégeken kívül lakói is voltak az Ezüst-kávéháznak. Fiatalemberek, akikről senki sem tudta, hogy kicsodák; egész nap ott ültek a sarokasztalnál és beszélgettek, vitatkoztak, lármáztak s néha adósok maradtak. De ez nem volt baj; ők adták a színt a kávéháznak, az élénkiséget, meg az életet a csöndesen szivarozgató öreg emberek között. Hogy hányan voltak, azt maga a főpincér sem tudta bizonyosan, mert mindig eltűntek a régiékből és mindig újak jöttek a helyükbe, akik épen olyanok voltak és épen olyan sokat beszéltek, mint az előbbiek. A vezérük valami Barna ur volt, akit legjobban tisztelték s akin mindig ugyanaz a sötétszürke ruha volt, amelynek a hóna alatt három hónapja kifeslett a varrás, míg végre a főpincér észrevette és erőszakkal összevaratta. Barna épen magyarázott valamit, amikor a főpincér meglátta a három centiméter hosszú feslést.

— Nem engedhetem, hogy Barna ur így járjon, — mondta. — Hát nincsen senkije, aki kijavítaná?

Barna ur haragosan fordult feléje:

— Magának ahhoz semmi köze.

De a főpincér nem hagyott neki békét, a feslést két perc alatt bevarrta a takarítónő. Barna ur azonban két napig nem beszélt a főpincérrel.

Voltak közöttük, akik hivatalba jártak, bankba, üzletbe és csak este meg éjszaka jártak be a kávéházba és ezeket onnan lehetett megismerni, hogy folyton szidták a hivatalt, a rabszolgaságot, a másnak való dolgozást és arról tanácsoztak, hogy mint lehetne független embernek, gazdag embernek lenni. Ugy látszik azonban, hogy mindnyájuknak ez volt a legfontosabb témájuk, mert aki csak elment a nevezetes sarokasztal mellett, mindig tervekről hallott, nagyszalású és pompás tervekről, amelyekről csak fölemelt fővel és csillogó szemmel lehetett beszélni. És így folyt ez már régóta. A fiatalemberek ott voltak reggel, délután, délután, este és éjszaka, amelyik pedig nem jöhetett be nappal, az benn ült éjjel a pincérek lehangosabb ásitása sem riasztotta el. Lefoglaltak maguknak a kávéházat és nem törődtek mással senkivel. Barna ur magyarázott rendszeren, de sokat beszéltek a többiek is és a beszélgetés végén mindig tele volt szék számmal a szürkésfehér márványasztal. Sokok időnek kellett elmúlnia, míg észrevették, hogy az asztaluk szomszédságában rendszeren telelepszik egy öreg ur, fehér bajusszal és kis fehér szakállal s olvasás közben néha nem a betűkön jár a tekintete, hanem rajtuk, a szomszéd asztalnál. Eleinte lenézték ezt az öreg

vában fürdött, mesélik ezt. Az érdekelt vezérigazgatók azt kérdezték tőle:

— De hogy történt, hogy fizetésképtelen lett, Steinherz ur?

— En lettem fizetésképtelen? Az urak fizetésképtelenek. Adjanak nekem tovább pénzt, s én megint aktív vagyok.

A hitelezésnek ezekről a szomorú kiemelkedőbb jelenségeiről, a most történetekről és a régiékről, időszerű beszélni, a mikor a pénzviszonyok megint nagyon kegyetlenek kezdenek lenni, s a mikor Aradon újra új pénzügyi intézeti alapításokról, sőt más városoknak idejönni készülő bankfiókjairól van szó. Bizonyos, hogy mindegyik tud üzletet csinálni; bizonyos, hogy valamennyinek „prima anyaga” lesz, de hogy ez a prima anyag milyen közel, vagy távol van a Kornfeld mértékétől, — azt bajos lesz megmondani.

Katonák és tanítók.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás

Budapest, december 9.

A mai ülés első felében a védőerőjavaslat általános vitáját folytatta a Ház, azután pedig interpellációk voltak soron, melyek közül a tanítók helyzetét szóvátevő felszólalások keltették nagyobb érdeklődést. A budapesti kongresszusokon részt vevő tanítók közül számosan megjelentek a Ház karzatán az interpellációk meghallgatására.

Az ülésen Návay Lajos, később Seőthy Pál elnökölt. A beérkezett kérvények bemutatása után fölolvasták az interpellációs könyvet, melyben három új bejegyzés van.

Ezután a védőerőjavaslat általános vitáját folytatta a Ház.

(A védőerőjavaslat.)

Simon Elemér (munkapárti) halaszthatatlannak mondja a hadsereg fejlesztését, mert a mai létszám mellett a legénységet kiképezni nem lehet s így a hadsereg harcoképtelen marad. Ha a külső politikai viszonyok között, a melyek csak a legutóbb is fenyegető veszedelmekkel voltak tele, meg akarjuk óvni a ma-

gunk biztonságát, legelső sorban hadseregünk harcoképtességével kell a világnak imponálnunk. Fejlesztési azután a mostani létszámnak az egyes fegyvernemekben, főképp a műszaki csapatokban mutatkozó káros hatását. A tanítókra vonatkozó intézkedést s a nekik nyújtott re-kompenzációt helyesli s az ipari és kereskedelmi pályára lépők kedvezményeit is a javaslat nagy szociális előnyének látja. A javaslatot elfogadja.

Sághy Gyula az előző szónokkal folytatott hosszabb polemia után kijelenti, hogy a javaslat követelte horribilis pénzáldozatot csak olyan hadseregnek szavazza meg, mely nemzeti célokért küzd. A tulságos hadseregfejlesztés megakadályozza a belső fejlődést.

Főlkialtások a baloldalon: Emeljék a tanítók fizetését. Gyalázatosan vannak fizetve.

Rudnyánszky György: Elég jól vannak fizetve (Zajos ellenmondások balról.)

Sághy Gyula ezután a javaslat közjogi hibáit fejtegette s kijelentette, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Ezután az interpellációk következtek.

(A tanítók dolga.)

Huszár Károly (sárvári) a tanítók fizetés-rendezése dolgában interpellál. A tanítók jogos elkeseredését: állami szempontból olyan veszedelmes tünetnek tartja, amely forradalmi gondolkodást vihet be a népiszkolába. Szóvá teszi Tisza István grófnak a munkapárt értekezletén a tanítókról tett nyilatkozatait, a melyet egyoldalúnak és rövidlátónak mond. (Ellentmondás a jobboldalon.) A tanítók ezreinek oly csekély a fizetése, hogy abból nemcsak tisztességes életet folytatni, hanem csak a legszükségesebb megélni sem lehet. A budapesti utcasoprónak több a fizetése, mint a kezdő tanítónak. A családos tanító egyenesen oda van dobva a nyomorok. Kérde a kultusz- és pénzügyminisztert, mit szándékozik tenni ez állapotok megszüntetésére?

Zichy János gróf kultuszminiszter a tanítók iránt érzett meleg rokonérzéstől indítva nyomban válaszol az interpellációra. Nem találja helyesnek, ha a tanítók helyzetét politikai izgatásra használják föl. A tanítók helyzetével állandóan foglalkozik, helyzetüket maga is törhetetlennek tartja, melyen változtatni kell. Mindent el fog követni, hogy 1912 ben már segítve legyen a helyzetükön, az 1913. évi költségvetésbe pedig már a fölemelt fizetést akarja beállítani. Kéri válasza tudomásul vételét. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Huszár Károly nem tartja kielégítőnek a miniszter választát, mert tulságos későn segít.

Vértán Endre ugyancsak a tanítók anyagi helyzete dolgában interpellál.

urat, akiről csak annyit tudott a főpincér, hogy valamikor bőrkereskedése volt, később azonban már megszokták, úgy hogy át is beszélgettek hozzá. Így lassankint átkerült hozzájuk az öreg és az újonnan érkezőknek alig győzte mondani:

— Spitzer vagyok.

Megbarátkoztak egymással s az öregnek hamarosan nagy tekintélye is lett, mert kitűnően tudott számolni. Mert a számolás az nagyon fontos volt. Spitzer bácsi eleinte nem értette, hogy miért számoltatják annyit, de aztán nemsokára megtudta, hogy itt tervekről van szó, nagyszerű, busásan jövedelmező vállalatokról, amelyekhez éppen csak a pénz hiányzik. Nem volt nap, hogy ne született volna valami új terv, hogy ne támadt volna valami új eszme és hogy mennyi pénz kellene hozzájuk, de takarékos és reális számítással, azt mindig Spitzer bácsinak kellett megmondani s ha éppen úgy fordult, a kávékat is kifizette hozzá. De nem bánta az öreg, mert szerette a fiatalokat és sokszor mondta egyiknek-másiknak:

— Ha ismernék olyan embert, aki jó vállalatba akarná befektetni pénzét, elhoznám magukhoz.

— Pénz... — sóhajtott föl ilyenkor Barna és egészen átszellemült az arca, mintha a megváltásukról lett volna szó.

És annál tüzetesebben magyarázta Spitzer bácsinak:

— Mert higgye el kérem, minden csak a pénzben múlik. Ha van huszezer koronám, ak-

kor félesztendeig ki vrom és félesztendő mulva raká-ra gyűlik a pénz. Ez a különleges módszer fényképész-terem olyan üzlet, amellyel ezeket lehetne keresni, de persze nem Magyarországon és nem Budapesten. Itt csupa gyáva ember lakik, egy krajcárt sem merne kockáztatni egyik sem, még akkor sem, ha tudná, hogy minden krajcárnak forint lesz a kamatja. Nem mernek, féltik a pénzüket és mind csupa olyan üzletet szeretnének, amely mellett már holnapra meg lehetne gazdagodni. De új dolgokra, más rész újításokra egyiknek sincs bátorsága...

Rózsa ur, aki hatvan forintért dolgozott egy bankban, csillogó szemekkel mondta:

— Félesztendeje, hogy minden nap tüzetesen megbeszéltük ezt a tervet. Ki van már dolgozva minden részlet s ha jönne egy okos ember, de egy igazán intelligens ember, akkor a kezünkbe csapna és megcsinálná. Nagyszerű dolog, csak nem ebbe a városba való. Nem, nem ide, ebbe a halott városba...

Sós, aki segédkönyvelője volt egy posztókereskedésnek és nagyon utálta a főnökét, szomorúan tette hozzá:

— Csak itt, ennél az asztalnál, ahol naponként összejövünk, annyi életrevaló eszme és terv támadt, hogy bűn volna eltemetni akármelyiket is. Nekünk igazán nem célunk, hogy eszméket adjunk, de fiatalok vagyunk, erősek és dolgozníványok és megvan bennünk a függetlenség akarása. Így támadnak bennünk az ötletek maguktól, önkéntelenül, csak éppen pén-

Zichy János kultuszminiszter utal Huszár Károlynak adott válaszára. Csak azt teszi hozzá, hogy a Házban nincs a pártok között a tanítók ügye iránt való meleg érdeklődés tekintetében semmi különbség s a munkapárt ezt ép úgy szíven viseli, mint az ellenzéki pártok. (Helyeslés jobbról.)

Polónyi Géza szóváteszi, hogy a miniszter a két interpellációra külön válaszolt s hogy az elnök az első válasz után nem tette föl a tudomásvételre vonatkozó kérdést.

Elnök kijelenti, hogy az egyszerűség kedvéért jart így el.

Vértán Endre nem veszi tudomásul a választ. A Ház a válaszokat tudomásul veszi.

Az ülés két órákor fejeződött be.

Szobrot Boros Béninek!

— Kimutatás az adományokról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 9.

A néhány hónappal ezelőtt Aradon megindított szép mozgalom, amely Boros Béninek emelendő szobor érdekében keletkezett, az utóbbi hetekben elvesztette eddigi erejét és csak lanyhán folyik be néhány korona e valóban nemes célra. Pedig Arad legújabb korának kétségtelenül legnagyobb alakja volt Boros Béni, aki termékenyítő zseniáltságával olyan pezsgő gazdasági életet varázsolt e városba és egész Aradvármegyébe. A felvetett eszmét tehát nem szabad elvetni, amíg az elismerés maradandó emléket nem állított a nagy érdemeknek. Arad város közönségének, hatalmas pénzintézeteinek s a vidéki érdekeltségnek az eszmének szolgálatába kell állaniok teljes anyagi és erkölcsi erővel.

A járási főszolgabírók volnának arra hivatva, hogy egyrészt tekintélyükkel odahassanak, hogy az Acsev. vonalai által felkarolt községek közönségeinek, vezető férfiaknak figyelmé e mozgalomra felhívassék s érdeklődése felköltessék, másrészt, hogy örködjének a felett, hogy a községek ne térjenek egyszerűen napirendre a fölött és ne süssék ezzel rá önmagukra a hálátlanság bélyegét:

Mert ne felejtjük el, hogy a társadalomnak erkölcsi kötelessége a kiváló polgári erényeknek és a közjóra irányuló polgári kötelességek fokozott kifejtésének az elismerése.

A mai napig az Acsev. tízezer koronás adományán kívül 3217 kor. 67 fillér adomány

zunk nincsen, hogy megvalósítsuk akármelyiket is.

Elhallgatott, de egy pillanat mulva lelkesedő szavakkal fordult az öreg felé:

— Uram, ha itt pénz volna, mi mindent lehetne ebből a városból csinálni! A világ első városa lenne.

És Barna helyeslőleg bólintott feléje.

— Csakhogy itt gazemberek vannak és nem mernek pénzt adni, — tette hozzá olyan hangon, mintha az egész beszélgetésnek ez lett volna a tanulsága.

II.

Még kora este volt, amikor Spitzer bácsi odament Barnához, aki még csak egyedül üldögélt az asztal mellett és azt mondta neki:

— Nézza, Barna ur, én most komolyan akarok magával beszélni.

— Kérem, tessék.

— En pénzt akarok önnek adni.

Barna meglepetve emelte fel a fejét. Mintha nem jól hallotta volna, merően az öreg felé nézett, aki észrevette ezt és még egyszer meg erősítette:

— Igen, pénzt. Tudnillik én elhatároztam, hogy vállalkozni fogok magukkal. Nekem van valami kis pénzem, tehát én adom a tőkét. Önök pedig — azt hiszem, elég lesz három ur — a munkát. Nem fogjuk egymást megcsalni.

Barnának már ragyogott az arca. A szeme kidülledt, úgy figyelt az öregre és mintha minden szavát kívülről akarta volna megtanulni, önkéntelenül utána mondta a szavakat.

érkezett be a szoborbizottság pénztárába a következő adományokban Árpád Henrik Battonya 5 k., Babos Géza Makó 80 k., Erdélyi Antal Kovácsné 17 k. 3 f., Kulinyi Géza Muszka 1 k. 90 f., Günther Pál Borossebes 21 k. 40 f., Olajos Lajos Dézna 2 k. 90 f., Fay Károly Menyháza 10 k. 60 f., Katdebó István Talpas 5 k., Ujj János Kisjenő 28 k., Kintzig János Tövisgyháza 10 k., Háromy László dr. 20 kor. Rauchbauer N. Uiszentanna 5 k., Kramp János dr. Elek 26 k. 96 f., Községi előjáróság Barza 12 k., Községi előjáróság Alsóbarakony 9 k. 40 f., Községi előjáróság Arad szentmárton 14 k. 30 f., Községi előjáróság Apáti 15 korona, Községi előjáróság Almás-kamarás 9 k. 40 f., Povázsi Soma M. Pécska 6 k. 80 f., Községi előjáróság Csermő 26 k., Községi előjáróság Elek 16 k. 50 f., Községi előjáróság Alsósimánd 3 k. 50 f., Községi előjáróság Ó- és Ujvársánd 2 korona, Községi előjáróság Garba 3 k. 60 f., Községi előjáróság 5 k. 20 f., Borsos Lajos körj. Honétó 34 k. Községi előjáróság Marót 5 k. Községi előjáróság Csigergyarmat 2 k. Községi előjáróság Medgyesbodzás 11 k. 40 f. Községi előjáróság Medgyesbodzás 3 k. 30 f. Községi előjáróság Nagykamarás 11 k. 60 f. Községi előjáróság Nagypél 5 k. 50 f. Községi előjáróság Csanádpalota 20 k. Községi előjáróság Oszentanna 1 k. Községi előjáróság Otilaka 6 k. 20 f. Községi előjáróság Sikló 6 k. Községi előjáróság Sikló 1 k. 40 f., Községi előjáróság Soborsin 2 k. 40 f., Községi előjáróság Somoskeszi 10 k., Községi előjáróság Csigerszöllős 8 k. 50 f., Községi előjáróság Ujanát 2 k. 60 f., Községi előjáróság Világos 3 k., Községi előjáróság Ziránd 1 k., Boros Géza Borosjenő 30 k., Hanthó Jenő Ternova 14 k., Barkó Ferenc Arad 73 k., Neuman Dániel Arad 100 k., Hermann Gyula Arad 37 k., Szallay Antal Arad 20 k., id. Kristyórány János Arad 10 k., Lukácsy Lajos dr. Arad 10 k., Straesser Péter jegyző Borosjenő 28 k. 30 f., Magyar szalmagyár Arad 10 k., Weitzer János gép és vaggongyár Arad 500 k. Elkő orsz. ált. bizt. társaság Arad 20 k., Aradmegyei ármentesítő Kiejenő 50 k., Keppich Zsigmond Arad 14 k., Aradi Kaszinó 5 k., Osztrák Magyar Bank Arad 20 k., Aradi Polgári Takarékpénztár Arad 100 k., Járásbíró Arad 3 k., Királyi adóhivatal Máriaradna 5 k. 50 f., Királyi államépítészeti hivatal Arad 14 k., Varjassy Árpád Arad 10 k., Borossebes és Vid. önszegélyző egyesület Borossebes 10 k., Vörös Kereset egyesület Elek 2 k., Aradi Kereskedők Köre Arad 25 k., Sztankovits Miklós üzletvezető Arad 10 k. 88 f., Fényes Kálmán Arad 10 k., Richardt von Schoeller Wien 300 k., Holló Sándor Seprős 50 f., Aradvárosi Társaskör persely-gyűjtése 11 k.,

Kell Lipót dr. Arad 100 k., Mairovitz Emil 20 k., Löffler Jakab 50 k., Bréda Viktor gróf 100 k., Purzli János 100 k., Henrich Sándor 100 k., Holländer Ignác 80 k., Hesch Vilmos 20 k., Apor Gyula 50 k., Barthl Ernő 10 k., Bohus László báró 100 k., Nesznera Aladár 100 k., Bohus Zsigmond báró 150 k., Aradhegyaljai motoros vasut 100 k., Wencckheim Frigyes gróf 200 k., Stern Károly Bécs 2 k., Steinitzer N. 50 k. Ezenkívül az Acsev. tisztviselői és igazgatósága az elismerésnek és hálának méltó jelét adták azzal, hogy a szobor-alap javára 10.000 koronát adakoztak.

A Westinghouse-gyár követelése.

— A jószívű gyáralapító-bizottság. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 9

Amit az Aradi Közlöny legutóbbi számában, igen jó forrásból nyert értesülése alapján jelzett, az 24 órán belül valóra vált. Az Aradi Westinghouse Automobilgyár Részvénytársaság igazgatósága máris beadta a kérvényét Arad város törvényhatósági bizottságához és kéri, hogy a város, a gyár céljaira átengedett telket örökáron adja el neki, mert különben nem tud hitelt szerezni és megakad, nem tud fejlődni és le kell mondania arról, hogy a Daimlerrel kötött egyezségből reá háramolható előnyöket kihasználhassa.

A nagy bőbeszédűséggel megírt és aranyos, ragyogó színekkel aláfestett kérvényt a gyáralapítói bizottság ma délután tartott ülésén már tárgyalta és megessett a szive szegény Daimleréken, akik a Wiener Bankvereinből rendelkezésükre álló milliók ellenére is csak az esetben tudnak a világpiacon hitelre szertenni, ha az aradi gyár telkének korlátlan uraivá válnak. Amikor így együtt ül ez a gyáralapítói bizottság és hallgatja a kérvényből előtörő szíren hangokat, bizonyára úgy gondolkodik: miért legyünk mi a rossz emberek? Miért tagadjuk mi meg szegény bécsi bank szerény kérését? Vegye magára a közgyűlés az ódiomot, mutasson az közszívet; egy 140 tagból álló testület jobban elbirja a hatalmas érdekesoport haragját, mint az a néhány ember, akire a törvényhatóság utbaigazítása, irányítása tartoznék. Azt gon-

dolják: tegye meg kötelességét a törvényhatóság, védje az meg a város érdekeit. Ezt gondolják, sőt külön-külön, társaságokban hangos szóval is kifejezést adnak ama véleményüknek, hogy jogtalan a nagy vagyonu Daimler-cég kérése, ámde mihelyt bizottsággá alakulva kellene a felfogásuknak kifejezést adni, rögtön készen állanak a jószívű támogatók szerepét eljátszani. Így történt aztán, hogy majdnem minden megjegyzés nélkül hozzájárultak mindahhoz, amit a részvénytársaság kért. Nem lep meg bennünket egy cseppet sem a bizottság állásfoglalása, mert megazoktuk, hogy a bizottságok nem tudják megvédeni a város érdekeit és nem rajtuk mulik, ha kivételekképpen a város igazai érvényesülnek hatalmas magán érdekek felett.

Varjassy Lajos polgármester ismertette a részvénytársaság kérvényét, amely hosszadalmasan elmondja a vállalat három éves történetét, nem hallgatja el, hogy igen sokszor került pénzügyi nehézségek elé és oda konkludál, hogy felvirradt végre a nagy nap hajnala, virágzás, boldogság vár reája, de csak úgy, ha a város a következő kérelmüket teljesíti:

Mint hogy Arad város törvényhatósági bizottsága elvileg már kimondotta, hogy ha a társaság meg akarja venni örök áron a rendelkezésére bocsájtott hat hold 800 négyszögöl telket, akkor 8 koronáért ölenként átengedi, most pedig alkalom kínálkozik a gyár fejlesztésére és hitelt tudna szerezni, ha a város törölné azt a telekkönyvileg feljegyzett korlátozást, hogy a terület csak gyári célokra használható fel, adja el a város az említett területet örök áron a részvénytársaságnak a kikötött 8 korona árért, a korlátozásra pedig adjon törzési engedélyt.

Ha a város e kérelmet teljesíti, akkor társasággal érdeklődésben álló Daimler cég 500.000 koronával emeli az alapítókét, további 500.000 koronáig hitelt nyújt, de csak úgy, ha jövő év január 31 ig a telek rendezésének kérdése megoldást nyer.

Jegessy Károly dr. tb. főügyész mielőtt még vita indult volna meg a kérvény felett, közgyűlési jegyzőkönyveket olvasott fel annak bizonyítására, hogy a részvénytársaság igazgatósága milyen rosszul írta meg a maga kér-

— És melyiket fogjuk megcsinálni? — kérdezte.

— Azt hiszem, hogy az a fényképező-terem, azokkal a különleges képekkel és azokkal a tervbevett ujtásokkal, lesz a legjobb. Ön ért a vezetéshez?

— Én?

— Igen.

— Nem, — felelte Barna, — ami magát a fényképezést illeti, azt nem. De hiszen az egészben nem is az a fontos, hanem a módszer. Majd veszünk oda valakit, aki ért hozzá. Hiszen itt az eszme a fontos. Mert az új és még soha meg nem csinálta senki.

— Jó, — mondta Spitzer. Az adminisztráció a legfontosabb, igaz.

— Vagy talán, — kezdte Barna — csináljuk meg azokat az összerakható és szétvehető fogásokat... Az olcsóbb.

— Nem, — vágott közbe Spitzer, — olcsóbb ugyan, de ez a fényképező-terem sokkal jobban tetszik nekem. Ennek van jövője. Új és az embereknek tetszik az új, ha izléses formában adják be nekik. És azután... igen, még két urra is szükség van, hiszen nagyon sok lesz a munka. Kezdő-vállalat, nehéz vállalat. Majd el kell járni házról-házra és csinálni kell valamit, hogy minél több emberben felkeltsük az érdeklődést.

— Mi járunk házról-házra?

— Hát ki? Minél több pénzt megtakarítani, kedves Barna ur, ez a fontos. Annál több marad nekünk. És ön tudja, hogy a munka, amelyet magunknak végzünk, nem is fáradságos...

— Igen, igen, — hagyta rá gyorsan Barna.

— Hát kérem, ön megállapodik a Sós úrral, meg a Rózsa úrral. Holnap megkötjük a szerződést jó?

— Nagyszerű.

Az öreg elment, egy órával később pedig Sós is és Rózsa is tudták, hogy ütött a szabadság órája. Megelevenedett a kis sarok és mintha ezen az estén csillogtak és ragyogtak volna az Ezüst-kávéház kopott, de takarékoságából meg nem gyújtott lámpásai is. Mintha más lett volna a kávéház, tágasabb, nagyobb, szebb, mintha vidámabbak lettek volna benne a vendégek, mint máskor: péntek volt, de úgy látszott, mintha szombat este lett volna, amikor a koránfekvő emberek is fenmaradnak és kivörösödött szemmel bámulnak bele a villamoskörték fénylő drótjaiba. Rózsa sóhajtott, a főnökére gondolt, aki goromba fráter volt és meglegedetten mondta:

— Végre lesz egy amerikai stílusú dolog Budapesten...

— Nagy dolog ez, — ábrándozott el Sós és azt próbálta számíttatni, mennyit fognak az első hónapban keresni.

— Legalább ötszáz koronát tisztán, — mondta Rózsa. — Az első hónapban.

— No, annyit talán még nem, — felelte Barna. De tán a másodikban már lehet, hogy megkeresünk annyit. Viszont azonban most az a legfontosabb, hogy helyiséget keressünk magunknak. Holnap az legyen az első dolgunk, hogy nézzünk szíjjel a városban.

— Helyiség? — intett Sós — az lesz rögtön. Már holnap lesz. Azt hiszem, egy hónap

mulva már nem csak a szabad időnkben dolgozhatunk ezen, hanem végleg ennek szentelhetjük az életünket. Mert ha az első hónapban ötszáz koronát keresünk, akkor a másodikban már hétszáz lesz, aztán kilencszáz, ezer... Féllesztendő mulva nagy urak vagyunk...

A pénzről kezdtek beszélni, csak a pénzről s már nagyon elmúlt az idő, amikor Barna odaszólt Rózsnak:

— Mielőtt a hivatalba mennél, okvetlen nézz helyiséget.

Rózsa kissé sértődötten felelt!

— Mért épen én? Hiszen neked egész nap nincsen semmi dolgod! Te jobban ráérsz.

— Hát én is nézek. De nem bírja azt egy ember...

III.

Másnap Rózsa csakugyan látott egy elsőemeleti helyiséget. Megnézte az óráját.

— Ha bemegyek, elkésem a hivatalból, — gondolta — majd holnap korábban kelek és megnézem.

Barna délig aludt, még délben is nagyon álmos volt s mikor a kávéházban az öreg kérdezősködött a helyiségről, azt mondta:

— Néztem vagy hármat is, de egyik sem felelt meg a mi céljainknak. Azt hiszem, majd Rózsa talál.

— Ötöt is láttam, — hazudta este Rózsa — de nem nekünk való. Egy volt csak valómire való, de az kétezer forint. Ez sok.

— Az sok, — hagyta rá Spitzer.

Éjszakára azonban, amikor az öreg elment, mindnyájukba valami új élet szállott. Fárad-

ványét és mennyire nem tudja, hogy a város ajándékképpen már régebben öröktulajdonukba engedte át a szóban forgó telket és kijelentette, hogy véleménye szerint a felajánlott 8 korona nem vételért jelent, hanem a város kártalanítására akar szolgálni a telekkönyvi korlátozás törlésének fejében. A közgyűlés — mondotta Jegessy — először négy holdat engedett át azzal, hogy a tulajdonjog a társaságot illeti, de csak automobil és motorgyár létesítésére használhatja fel és ha nem így történne, akkor a telket visszaszáll a városra. Egy második határozattal két hold és 800 négyszöglet adományozott ugyanilyen feltételek mellett a közgyűlés és végül kilenc holdra opcióit biztosított a társaságnak, ha az tíz éven belül tulajdonába akarja venni. A múlt esztendőben a törvényhatóság odamódosította ezeket a kikötéseket, hogy a társaság köztekintetekkel nem ellenkező bármilyen gyári célra felhasználhatja a telkeket. Tehát — fejezte be előadását — a felajánlott pénzösszeg csak a korlátozás törlése fejében járhat a városnak.

Varjassy Lajos polgármester ezután a következőket mondta a kérelem teljesítését kérve: Mióta az automobil gyár fennáll, az az akadály mutatkozott, hogy nem tudott kellő hitelhez jutni a telken levő és a város javára feljegyzett korlátozás miatt. Most azonban alkalma lesz, hogy hitelhez jusson és elmondhatja, hogy ezáltal a gyár virágzásnak fog indulni. Három éve vesz részt az igazgatóságban és meggyőződött, hogy noha megrendelésekkel mindig bőven el voltak látva, meg akadtak a forgótőke hiányában, míg a múlt év folyamán egy millió egyszázezer korona áru megrendelést teljesített a gyár, addig ez év augusztus haváig egymillió hatszázezer áru megrendelést kapott. A baj azonban ott van, hogy a vevők legjobban szeretik az automobiloikat azonnal átvenni és nem hajlandók 3-4 hónapig várni, míg az a gyárban elkészülhet. A kész áruhiánya tehát ellensúlyozza a gyár prosperálását. Most a magyar Daimler részvénytársaság akar a hátunk mögé állani. Ez egy világcég, amelynek összeköttetései folytán mindenünnen vannak megrendelések és csak most engedte át az aradi gyárnak 50 darab automobil elkészítését, amelyet Londonba fogunk szállítani. — Hogy

Daimlerék velünk érdekközösségbe lépjenek, első feltétel, a telket felett való teljes szabad rendelkezés. A város a telket átengedte a részvénytársaságnak és leszámolt azzal, hogy valaha visszaszálljon rá, abból a feltevésből indulva ki, hogy itt mindig automobil gyár lesz. És hogy másféle gyár nem lesz, azt azzal bizonyítjuk, hogy 900.000 korona befektetést eszközöltünk épületekben és gépekben. Itt a spekuláció teljesen kizárt dolog. A társaság által felajánlott 8 korona tehát talált pénz. A város érdeke is az, hogy az üzem folytatása elé nehézségek ne gördüljenek. A gyár igazgatóságát Aradról elvinni nem fogják és nem is lehet, mert, hogy Arad legyen a székhely, az az alapszabályokban biztosítva van. A vállalat és a város érdekében azt javasolja, hogy a bizottság pártolólágg terjessze a kérelmet a közgyűlés elé.

Reisinger Sándor a kérés teljesítéséhez hozzájárul, ha kimondja a közgyűlés, hogy a kilenc holdra biztosított opció csak akkor bír folytatólággos érvényességgel, ha a korlátozási jog törlése után átengedett terület sem fog más célokra, mint automobil és motorgyárra felhasználhatni.

Neszera Aladár azt akarja elérni, hogy ez alkalommal, a mikor a társulat pénzügyeinek rendezésében a város segítséget nyújt, minden függő kérdés rendeztesék, úgy, hogy a közönség tisztán lássa a helyzetet és megnyugvást szerezzen arról, hogy a város, mint fő részvényes, nem károsodhatik meg. Megnyugvást kell szerezniük afelől is, hogy Daimlerék a részvénytársaság közgyűlésén nyert többséggel innen az igazgatósági székhelyet el nem vitethetik, ha ez irányban kielégítő választ nyer, akkor hozzájárul a kérelem teljesítéséhez oly értelemben, ahogy azt Reisinger ajánlotta.

Jegessy Károly kijelentette, hogy az alapszabályokat ugyan megváltoztathatják a többséggel, de az alapítási tervezetet csak a részvényesek összesége módosíthatná, már pedig abban ki van mondva, hogy az igazgatóság székhelye Arad.

Ezután a bizottság elfogadta egyhangúlag a polgármester javaslatát kiegészítve Reisinger javaslatával.

taknak és kedvteleneknek érezték magukat előbb, de most, mintha valami szűgyen járt volna át a lelküket, amiért hazudtak.

— Holnap komolyan utánanézek, — gondolta magában komolyan Barna.

— Holnap muszáj találnom, — erősítette Rózsa és mind a ketten biztatták Sóst, hogy keressen ő is.

De másnap minden megint így történt. Amikor Barna álmosan betért a kávéházba és Spitzer a helyiségről kérdezősködött, Barna úgy találta, hogy az öregnek kellamellen az arca. Fáradtan és vontatottan beszélt vele és megkockáztatta azt a kérdést:

— Ne csináljuk meg inkább a fogásokat? Akkor nem kell a drága helyiség.

— Nem — felelte az öreg. — Ez nagyon jó, még pedig így, ahogy magok kigondolták. Barna savanyu arcot vágott.

— Igaz, — mondta, — ez is jó és talán holnapra már lesz helyiség is.

De nem tudott korán fölkelni és ha fölkel, akkor a kávéházba ment. És most, néhány napja, hogy Spitzer őt várta a kávéházban, kedvtelenül ment, nem érezte jól magát, mert folyton a helyiségről kérdezősködött. Szidta Rózst és Sóst, hogy nem néznek utána, hogy nem veszik komolyan a dolgot, amikor a jövőjükről, a boldogulásukról van szó, de magára már egy pillanatig sem gondolt, csak arra, hogy előbb mindig jó kedve volt az Ezüst-kávéházban, most pedig kényezeredetten és kedvtelenül megy oda.

— A fogásokat kellene megcsinálni — mondta Rózsnak meg Sósnek. — Az sokkal

jobb terv. De ez a Spitzer nem érti. Nincs érzéke az igazi jó dolgok iránt.

— Igaz — kapott a szón Rózsa. — Mennyivel jobb üzlet a fogás...

— És néhány nap múlva üres volt a sarokasztal. Spitzer jött és meglepetve kérdezte a főpincértől:

— Hol van Barna ur?

— Még nem volt itt.

— És Rózsa ur? És Sós ur?

— Azok sem.

— És nem is jöttek többé. Kihurcolkodtak az Ezüst-kávéházból, amelyből most eltűnt az élet és csak öreg urak és délután csöndben uzsonnázó csunya aasszonyok maradtak ott, akik megitták a kávéjukat, olvastak egy keveset és elmentek. Az élet elhurcolkodott egy másik kávéházba, ahol többé egyetlen szó sem esett az amerikai rendszerű, nagyszerű ujtásu fényképész teremről csupán az új ruhafogasokról, amelyekkel ezeket kereshetne egy élélem és vállalkozni akaró ember. Arról beszélnek reggel és délelőtt, délután és este azokban az Ezüst-kávéházban csöndesen olvasgatott Spitzer bácsi. De nem sokáig. A gazda is a pincérek is őt okolták, hogy a kávéház legjobb vendégeit, az Ezüst-kávéház lakóit elkergette és annyi bosszúságot okoztak az öregnek, hogy végre az is otthagya a kávéházat. Nincs is ott többé vtszák, veszekedés és láрма. legfőljebb szombat éjjel, amikor soha nem látott, idegen emberek jönnek be a kávéházba és olyan grandezzával isszák az egy üveg sört, mintha legalább is három forintot fizetnének érte.

Híven beszámoltunk mindarról, ami a gyár-alapítási bizottság mai ülésén történt. A törvényhatósági bizottság ebből láthatja, hogy ezzel a javaslattal a város érdekeit a bizottság nem védte meg. A város háromszázezer korona értékű részvényei erejéig érdekelt fél és ha majd arra kerül a sor, hogy az igazgatóság elviteléhez hozzájáruljon, találnak arra is formát és érveket. A gázgyár alapszerződésében is ki van mondva, hogy az igazgatóság székhelye Arad és amint tapasztaltuk, csak a közgyűlés és nem a bizottságok ellentállásán mulott, hogy az áthelyezés nem történt meg mindezekig. Ha a város egyszer kiadta a kezéből egyetlen feyverét és törölteti a korlátozást a telkekről, akkor Daimlerék nyeregben lesznek és ők diktálnak a városnak. Nem lesz nehéz ezután már a részvények lebélyegzése és végül az egész aradi telep beszüntetése. A ridag üzleti világban nincsenek lokálpatriotikus tekintetek. Ott csak egy elv él: aki bírja, marja.

Olcsó fát, burgonyát és virágot árul a város.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 9.

Amit eddig csak elérhetlen vágyként emlegettek az a legrövidebb idő alatt megvalósul Aradon a közel jövőben. Arad városa mint burgonya kereskedő is szerepel keddtől fogva; legközelebb pedig ugyancsak a város közbenjárására olcsó fát és virágot fognak árulni. Ezeknek megvalósításáról szólnak az alábbi hírek:

A tanács ma tartott ülésén tárgyalta a lippai erdőhivatal többször ismertetett átiratát és hogy a közönség minél hamarabb olcsó fához juthasson, elhatározta, hogy a vízvezetési társaságtól bérbeveszi a falerakó hely oéljaira szükséges területet és megkeresi az aradi folyammérnöki hivatalt, álljon el a terület feltöltésétől. Valószínű, hogy ez teljesíti a tanács óháját, mert maga az érdekelt erdőhivatal sem tartja szükségesnek a túlzott árvédelmet. Mindezeket azonban a lehető legnagyobb gyorsasággal kellene keresztülvinni, ne hogy a tél elmúltával kerüljön a sor az állami faraktár felállítására.

A mai nap folyamán öt vagon burgonya érkezett meg a város címére és keddtől kezdve már a hatóság piacra viszi az árut. A tanács hirdetmény útján tudatja majd a közönséggel, hogy nyolc fillérért árusítja a szabadságtéri piacon a krumpli kilóját. Az eladással a városi kertészet foglalkozik és az árusító helyet táblákkal jelzik. Hetenként kétszer — kedden és csütörtökön — a tűzoltó laktanyában mástermázsánként is történik eladás mindig délután 3 és 5 óra között, azonban csak magánháztartások részére szabad Tenzlinger Károly város-gazdának burgonyát kimérnie.

A városi kertészet nem tudja a piacon a délelőtti órákban egész termését eladni és így kénytelen azt hazaszállítani. Másnap azonban már nem kínálhatja a közönségnek a visszamaradt árut és azért így sok megy veszendőbe. Virágtermése, melyet a közönség igen megkedvelt, legnagyobbbrészt csak a telepen kerül eladásra és ez pedig nagyon messze esik a várostól. Ezért a tanács elhatározta, hogy a Lázár Vilmos utcában a Földes Kelemen házban üzlethelyiséget bérel és ott reggeltől estig a közönség a városi konyhakertészet összes termékeiből igen nagy választékot fog találni. A városi bolt december 15 én nyílik meg.

Öngyilkosság

a negyedmillió bankcsalás miatt.

(Akit ártatlanul gyanusítanak. — A bűnösök nyomában.)

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, december 9.

Az Aradi Közlöny ma délután két rendkívüli kiadásban adott hírt a negyedmillió bankcsalás újabb igazgató fordulatáról. Az elsőben megírtuk fővárosi tudósítók ama jelentését, amely szerint a bank egyik tisztviselője öngyilkosságot követett el, mert rábizonyult a bankcsalásban való bűnrészeség. A fővárosban ugyanis a kora délelőtti órákban komoly formában terjesztették, hogy az öngyilkos fiú a Rókusban beismerő vallomást tett és a délelőtti megjelenő lapok közre is adták ezt a hírt. A rendőrség azonban néhány óra múlva tisztázta a meggyanusított fiatalembert s ekkor kiderült, hogy neki semmi része sincs a bűntényben, de a Kereskedelmi Bank más tisztviselői alaposan gyanúsíthatók. Hogy kik követték el a nagy ravaszsággal kieszelt csalást, azt még a rendőrség se tudja határozottan; annyi azonban tény, hogy a hamis váltók benyújtóinak a Kereskedelmi Bankban büntetési vannak.

A mai izgalmas nap eseményeiről ez a tudósítás szól:

A gyanu.

A bankcsalás dolgában megállapította a vizsgálat, hogy a váltóhamisítás elkövetőit, vagy büntetésait a Kereskedelmi Bank hivatalnokai közt kell keresni. Az írásszakértők a hamisított meghatalmazó-levél és a váltójegyzék, valamint a váltók alapos megvizsgálása révén arra a következtetésre jutottak, hogy két ember hamisította ezeket az okiratokat. Összehasonlították ezeket az írásokat a bank tisztviselőinek írásával s kijelentették, hogy egyik okiraton az írás feltűnően hasonlít Ryhliczky Zoltánnak, a Kereskedelmi Bank egyik tisztviselőjének írásához. Ez a huszonnégy éves fiatalember az idén február hónapjáig a váltó osztályban dolgozott, azóta pedig az ellenőrző osztályban.

A rendőrség az írásszakértők fölfedezésére megbizta Püspöky detektívet, hogy kísérje állandó figyelemmel Ryhliczkyt. Hogy-hogy nem, a gyanúsítás híre elterjedt a bank tisztviselői körében és csőtörtőktől kezdve éreztek is ezt az érzékeny fiatalemberrel. Hidegen viselkedtek vele szemben még a főnökei is, sőt tegnap délelőtt, amikor haza akart menni hivatalából, egyik tisztviselő társa, akinek kezét nyujtotta, elfordult tőle.

Kétségbeesve ment haza a lakására. Édesanyjával, özvegy Ryhliczky Titusznával és öt kisebb testvérével együtt lakott a József-körút 62. számú házában a III. emeleten két udvari szobában. Sirva ölelte meg édesanyját s elmondta neki, mivel gyanúsítják. Hozzá tartozói vigasztalhatták, de hiába. A fiatalember este nyolc órakor eltávozott hazulról és tizenegy órakor tért vissza. Családja már aludt. Ugy látszik, még sokáig ébren maradt s leveleket írt.

Öngyilkos kísérlet.

A gyanúsított banktisztviselő ma reggel kilenc órakor távozott el hazulról, de már félóra múlva visszatért. Édesanyja, rosszat sejtve, ezt kérdezte tőle:

— Miért jöttél vissza? Miért vagy olyan sápadt?

— Dolgom van itthon. Hagyjatok magamra — szólott s a kisebb udvari szobába ment, amelynek ajtaját becsukta.

A következő pillanatban revolverdörrenés hangzott ki a szobából. A házbeliék berontottak s Ryhliczky Zoltánt a földön fekvő, vérző halántékkal találták. Mellette feküdt a revolver, amelyvel föbe lökte magát. A sebesült eszméletén volt s ezt mondta jajveszékélő anyjának: — Látja ez azért történt, mert meggyanusítottak.

A házbeliék rendőrt hívtak s értesítették a mentőket is. Csakhamar megérkeztek a mentők, akik a sebesültet a Rókus kórházba vitték. Ott az orvosok megállapították, hogy Ryhliczky állapota súlyos ugyan, de nem halálos.

Ryhliczky kihallgatása.

Az öngyilkos kísérlet hírére a Rókus-kórházba hajtattott Krecsányi Kálmán detektívőnök és Sándor László dr. rendőrkapitány, akik a bankcsalás dolgában a vizsgálatot vezetik. Mivel a sebesült eszméletén volt, kihallgatták. A szerencsétlen ifjú elmondta, hogy egy Sterk nevű kollégája, akivel már régóta rossz viszonyban van, terjesztette el róla azt a hírt, hogy része volt a bankcsalásban. Az ő művének tartja, hogy a bankban mindenki gyanus szemmel nézte s elfordult tőle. Azt még el tudta volna viselni, hogy a rendőrség gyanúsítja, de azt nem, hogy hivatalnoktársai is meggyanusítják. Valósággal bojkottálták még a főnökei is, amit nem tudott elviselni s ezért szánta el magát az öngyilkosságra. Vallomását ezekkel a szavakkal fejezte be:

— Ártatlan vagyok, semmit sem tudok a váltócsalásról. Én is bizonyosra veszem, hogy a bűnösök a bankban vannak. De miért gyanúsítanak épen engem, a szegény embert, amikor van a kollégáim között három is, akikről mindenki tudja, hogy folyton kártyáznak és játszanak a börzén?

Házkutatás.

A rendőri bizottság a kórházból a szerencsétlen ember lakására hajtattott, hogy ott házkutatást tartson. A házmester elmondta a rendőrtisztnek, hogy Ryhliczky Zoltán rendkívül szolid ifjú, aki, amióta ott lakik, tegnap maradt ki először kapuzárás utánig. A váltócsalás óta, vagyis október eleje óta nem állott be változás a Ryhliczky-család életmódjában, sőt mintha az utóbbi két hónapban még inkább szorongatták volna a hitelezők a szegény sorban élő családot, mint azelőtt.

A házkutatás is megerősítette a házmester előadását, mert a többi közt találtak egy ügyvédi fölszólítást, amelyben figyelmeztetik özvegy Ryhliczky Titusznét, hogy fizesse meg december 5-éig 180 koronás adósságának kamatát.

A detektívőnök semmiféle olyan írást nem talált, amely Ryhliczky Zoltán bűnrészeségére vallana. Az írásszal fiókjában ráakadt a fiatalember utolsó írásaira.

„Ártatlanul halok meg.”

Az egyik írás mindössze néhány sor, amely egy papírlapra volt vetve. Így szól:

Tekintetes rendőrség! Ártatlan vagyok. Az Isten átka legyen Sterken. 1911. december 9. Ryhliczky Zoltán.

A másik levél zárt borítékban volt a Kereskedelmi Bank igazgatóságához címezve. Mivel a házkutatásnál jelen volt a bank egyik igazgatósági tagja is, ez fölbontotta a levelet, a mely így hangzik:

Nagyságos Igazgatóság! Ártatlanul halok meg! Sterk gyanúsításával szemben nem tudok védekezni. Ártatlan létemre gyanuba vettek és az izgalmakat nem tudom elviselni. Tegnap egy kollégám nem fogott velem kezét. Megyek a halálba. 1911. december 9. Ryhliczky Zoltán.

A csalók nyomában?

Mint értesülünk, ma délelőtt nyomra akadt a rendőrség. Megállapította ugyanis, hogy október 6-án délelőtt féltizenegy és féltizenkettő között, tehát akkor, amikor az egyik szélhámos a hamis váltókra fölvette a kétszáznyolcvanezer koronát a bankban, egy kétfogatú számozatlan kocsi állott a közelben a Hüttl-féle porcellánkereskedés előtt. Minden valószínűség szerint a csalókra várakozott, akik ezen a fogaton menekültek el a pénzzel.

Ez a kocsi már ma délután jelentkezett is Klein Ármán Gizella-téri 371. számú bérkocsis a rendőrségen előadta, hogy október elején egy fiatalember jött hozzá és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank szomszédságában levő Hüttl Tivadar porcellánkereskedő üzletéig vitette magát, ahol egy másik fiatalemberrel találkozott és együtt vitte őket a Lipót körut végéig.

A rendőrség most ezen az új nyomon is nyomoz.

A rendőrség igen nagy fontosságot tulajdonít annak a fölfedezésnek, hogy a csalók minden valószínűség szerint a Hüttl-féle porcellánkereskedés előtt várakozó számozatlan bérkocsin távoztak a bankból. Ennek az új nyomnak jelentőségét még megerősíti egy újabb tanuvallozás is.

Ma délelőtt ugyanis egy előkelő és igen jómódu vidéki földbirtokos jelentkezett a rendőrségen, s miután arra kérte a rendőrséget, hogy nevét ne hozza nyilvánosságra, a következő érdekes vallomást tette:

— Október 6-án dolgom volt a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankban, a hová értékpapiraik dolgában hívtak. A Hüttl-féle kereskedés előtt egy kétlovas számozatlan zárt bérkocsit láttam, a melyen két ember érkezett és el is távozott. Épen a kocsi közelében voltam, a mikor a bankból födetlen füllel egy fiatalember szaladt a kocsihoz s a két férfiúnak a következőket mondotta:

— Rendben van! Óvatosság!

A kocsi azután elhajtattott, a fiatalember pedig visszatért a bankba.

A földbirtokos a rendőrség kérésére a következő személyleírást adta meg a fiatalemberről: Haja fölfelé volt fésülve, alakja zömök, arca telt. Azt hiszi, hogy megismerné az illetőt.

A rendőrségen megmutatták a földbirtokosnak azokat a fényképeket, a melyeket a rendőrség a bank tisztviselőiről beszerzett, de a fényképek nyomán a földbirtokos nem ismerte fel azt, akit október 6-án az utcán látott.

A fényképek megtekintése után Sándor és Kern rendőrkapitányok az ujonnan jelentkezett tanuval a bankba mentek, ahol a földbirtokosnak alkalmat nyujtottak arra, hogy föltűnés nélkül megfigyelhesse a bank tisztviselőit. Délután azután újra kihallgatták, hogy e fontos vallomás alapján folytassák a nyomozást. A földbirtokos azonban a bank hivatalnokaiban nem ismerte föl a kalap nélküli fiatalembert.

Kik a bűnösök?

Éjjel jelentik Budapestről:

A rendőrség a csalás fölfedezésétől kezdve azt hitte, hogy a bank két tisztviselője is bűnös és ezután is ebben az irányban folytatja a nyomozást úgy, hogy a nyomozás most már bizonyos személyek ellen irányul s valószínű, hogy a legközelebbi napokban sikertülni fog a tetteseket lelepleznie.

Két írásszakértő pár napja megállapította, hogy a váltók aláírását ketten hamisították. A Kereskedelmi Bank tisztviselőinek írását sorra összehasonlították a hamis váltókön szereplő

írásokkal a ekkor vették észre, hogy Ryhliczky Zoltán és Pohl István tisztviselő kezeirása nagyon hasonlít hozzájuk. Azóta figyelte a rendőrség mind a kettőt, titokban, mert hiszen pozitív adat nem volt ellenük. Ma sincs. Pohl ma újra kihallgatta Sándor László kapitányt és ezen a kihallgatáson derült ki, hogy az írárok közt a szakértők hasonlóságot vélnek, de Pohl bűnösségére nincs miből következtetni.

A rendőrség most különben azt is kutatja, hogy a család napján ki foglalta le a Kereskedelmi Bank telefonvonalait és ezzel megakadályozni igyekezett az illetőt, hogy a váltóosztályból az Orenstein és Koppel céggel beszélni lehessen. Ha ugyanis a cégtől a váltóosztály főnöke fölvilágosítást kért volna telefonon a 282 ezer koronás váltókról, akkor gyorsan kiderült volna a család. A bank telefonkezelőjét faggatják a rendőrségen ebben az irányban.

Mit mond az öngyilkos anyja?

Özv. Ryhliczky Tituszné, az öngyilkos kíséreltet követő bankhivatalnok anyja, a sírától akadozva ezt mondta egy hírlapírónak:

— Nagyon izgatott volt szegény Zoltán már tegnap is, reggel érzékenyen bucsuzott mindnyájunktól. Kilenc óra előtt visszajött és bement a második szobába, leült az ablak mellett levő asztalhoz és elkezdett levelet írni. Bementem, ő azt mondta:

— Anyám, amíg ezt a levelet írom, ne jöjjen be, hagyjon egyedül.

Kimentem, itt a konyhában kezdtem dolgozni. Egyszer csak, mintha egy szék dőlt volna el a szobában, valami zörren. Bemegyek, ott fekszik a diván mellett levő ágyon, a halántékába lőtt. Kezében a buldog-revolvere. A Géza szaladt rendőrré... Mi lesz vele, mi lesz, szegény Zoltánnal...

Vigasztalják őt ketten, aztán jön híradás a Rókusból, hogy Zoltán sebe nem életveszélyes. Ettől egy kicsit megőszöndesedik az özvegyasszony és beszél tovább.

— Azért tette, mert nagyon érzékeny a lelke szegénynek. Mióta a bank alkalmazottait kezdték gyanúsítani a rendőrségen, s az újságok is irtak róla, akkor a kollégái célozni kezdtek rá, hogy ő az, neki is része van a hamisításban. Az este itt jártak a detektívek is a házfelügyelőnél, Kovács József építőiparosnál, kérdezősködtek felőle, hogyan élünk, milyenek a viszonyaink. Lelkére kötötték a házmeesternek és feleségének, hogy erről a látogatásukról ne szóljon senkinek. Zoltán az éjjel jött haza és megtudta, hogy detektívek jártak a házban, egyik lakótól, s mindjárt sejtette, hogy őt fogták gyanuba a rendőrségen is. Ezt annyira szívére vette, hogy meg akart halni.

A véderő javaslatok sorsa. Félhivatalosan jelentik: A miniszterelnök kijelentette, hogy mindazok a kombinációk, amelyek a véderőjavaslatok visszavonásának lehetőségéből táplálkoznak, teljesen hamisak. Ehhez a Magyar Hírlap a következőket írja: Azt azonban tényként meg lehet állapítani, hogy a véderőjavaslatok az idén már csak a jövő hét két napjának napirendjén szerepelnek. A Ház a fegyverszünetes paktum értelmében december hó 13. és 16-án foglalkozik még a véderőjavaslatokkal, azután pedig kizárólag a költségvetésnek szenteli idejét mindaddig, míg az appropriációból törvény lesz. A felek arra vallanak, hogy a Ház nehezen fog végezni decemberben a budgettel, mert most már nemcsak a kultuszáránál, hanem az igazságügyi táránál is terjedelmes vitára van kilátás. Ugy látszik, hogy a kormány rövid indemnitásra szorul, minthogy a közös költségvetés tekinté-

tében ezt már el is határozták. A közös költségvetés tárgyalását decemberben s a jövő esztendő február hónapjában végzik és ekkor mondja el a külügyminiszter exozéját.

VÁROS ÉS MEGYE.

Gyáralapító-tervek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 9.

Megirtuk már, hogy Földes Béla egy pipere szappangyár részére, amelyet 50.000 koronával akar alapítani, két hold területet kért, teljesen ingyen. A gyáralapítási bizottság ma foglalkozott a kérelemmel,

Reisinger Sándor abszurdumnak mondta, hogy ilyen kismérvű ipartelep részére akkora területet kérjenek, amelyen más városban egy nagy tektzil-gyárat is fel tudnának építeni. Ebből azt az impressziót meríti, hogy a kérelmet komolyan nem is lehet tárgyalni, mert szakember egy 50.000 koronás épületet néhány száz négyszögöl területen el tud helyezni. Hivatkozik a rózahegyi tektzil-gyár példájára, amely olyan helyen épült, ahol közterület alig van és mégis létesült, mert a gyár nem szélességben, hanem magasságban terjeszkedett. Javasolja, hogy a kérelmet utasítsák el és egyúttal mondja ki a bizottság azt is, hogy a jövőben nem is tárgyal olyan kérvényt, amely csak telekspekulációnak látszik.

Varjassy Lajos dr. azt javasolta, hogy a város járjon el úgy, mint az állam, amely kidolgozott egy iparfejlesztési emlékiratot és ebben ki van mondva: mely iparágak számíthatnak támogatásra és meg van szabva az állami segítség maximális mértéke is. A törvényhatósági bizottság küldjön ki a Kamarával együtt egy bizottságot, mely a városi támogatás kerekeit állítsa össze.

Lócs Rezső gazdasági tanácsnok, tekintettel az osztrák szappan ipar elterjedésére, egy katasztrális hold átengedését javasolta. Varjassy Lajos polgármester indítványára azt határozta a bizottság, hogy csak akkor fog a terület nagysága felett dönteni, ha a kérelmező bemutatja, hogy mekkora területet épít be.

Nesnera Aladár kívánságához képest a jövőre nézve elvként tűzték ki, hogy a beépítendő területnél 100 százalékkal nagyobb telket nem adnak.

A bizottság foglalkozott Reisz Mór és érdektársainak, az Aradon létesítendő cipőgyár alapítóinak lapunkban ismertetett és a közgyűlés felszólítására adott válaszával, amely szerint csak akkor építik fel a gyárat, ha a város 5000 négyszögöl telket, továbbá tíz éven át évi 6000 korona adómentésként ad és ha köz-költségen megépíti a szenny- és belvíz levezető csatornákat, végre, ha 15 évi adó, kövezetvám és illetékmentességben részesíti. Minthogy a törvényhatóság nem új feltételeket kíván hallani, hanem választ kér arra vajon az ő prozocióit elfogadják-e az alapítók, a gyáralapító bizottság azzal küldi vissza beadványukat, hogy direkte feleletet adjanak a törvényhatóság kérdéseire.

Megtagadott kérelem. Braun Gusztáv a Fehér Kereszt-kávéház tulajdonosa az aszfalt járdára nyár és aré asztlokat és székeket akart kirakni és erre engedélyt kért a vároztól. Az építészeti bizottság javasolta az engedély megadását, de a tanács megtagadta, mert a közlekedési eszközök nagy tömege amúgy is elég veszedelmet tartogat a közönség részére.

Bérkecsi-állomás a kórház előtt. A tanács ma tartott ülésében a kórház igazgatóságának kérelmére utasította a rendőrséget, hogy a kórház előtt létesítsen bérkecsi állomást. Minthogy az állomás aszfaltburkolattal látandó

el, a mérnöki hivatal megbizta a költségvetés elkészítésével, a számvévséget pedig a fedezet kimutatásával.

Az utcák burkolata. A tanács ma tartott üléséből újból felhívta a mérnöki hivatalt, hogy végre készítse el a megrongálódott utcaburkolatok kimutatását, mert a halogatás arra vezet, hogy az utak javítása drágábbá válik az által is, hogy a hibás területek folyton nagyobbodnak.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1911. évi december hó 13-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 35. Az ingatlan forgalmi és parcellázó bank rt.-nak telekfelosztási kérvénye. 36. Az aradi kercsolya-egyletnek kérelme a lyceum előtti térnek jégpálya céljaira való átengedése iránt. 37. A tanács előterjesztése Wichnalek Albert kérvénye tárgyában annak kilátásba helyezése iránt, hogy amennyiben a magyar honosságot megszerzi, a város községi kötelekbe felvétetni fog. 38. Mülek Lajos dr. törvényhatósági tag indítványa a műegyetemnek Aradon való létesítése tárgyában. 39. A tanács betérjeszti a tisztii ügyesség által Pichler Sándorral papír és írószerek szállítása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 40. U. az betérjeszti a mezőgazdasági munkásoknak létesítéséből kifolyólag ifj. Kristyóry János és Oláh György szerződésének módosítása tárgyában a tisztii ügyész jelentését. 41. A tanács betérjeszti Probst Mihályval kötött adásvételi szerződést jóváhagyás végett. 42. A tanács betérjeszti a város részére szükséges jirszón és szénnek szállítása iránt meztartott árlejtés jegyzőkönyvet. 43. Polgármester előterjesztése a központi választmányban megüresedett hely betöltése iránt. 44. Mülek Lajos dr. indítványa a közlekedés helyes lebonyolítása érdekében teendő intézkedések tárgyában és ezzel kapcsolatosan a kapitányi hivatalnak járművekkel való közlekedés szabályozása tárgyában alkotott szabályrendelete. 45. A mérnöki hivatal betérjeszti az 1912. évi világi naptárt megállapítás végett. 46. A tanács előterjeszti, hogy Kőrösi Mihály, Pekete István, Tóth János, Orbán József, Pap János, Kurunczi Ferenc, Faur György, Fagygyas Antal, Domokos István, Debreczeni Mihály, Mezei József, Szigei András, Bosnyák Pera, Breban József, Szalay András, Vasóczy Ilona, Pozsgai István, Dresein Jofa, özv. Szabóczy Gusztávné, Szabó Ferenc, II. Szabó Ferenc, Simon Jenő, Jó Bélané, Ottovay József, Lukucza Tódor, Rózsa Ferenc, Godó Péter, Tóth János, Rózsa Antal, Igaz Mihály, Hanga György, Gomoly Emánuel, Nichtnébel Ödön, Blaskovits János, Ecsedi Pál, Dózsa Dezső, Györfi István, Jaszlica A'ajos, Czudar Józsefné, Gyenge Ferenc, Borombazin Radaja, Osztosin Vazulné, Nacht Viktor, Zsivanyelov Simon, Kis István, özv. Junga Sándorné, Luka Laureán dr., Nagy István, Nagy József, Csobán Tivadarné, Tesler Károly, Soltész Sándor, Csillag Mihály, Pálincás Gábor, Varga János, Margó Angela, Aradi izraelita takarékpénztár és Cservony János által emelt új épületek bérjövövedelmeire a községi adómentesség megadását. 47. U. az hogy Köpf János dr. és Korom Lajosné által kitöltött épületeire a községi adómentesség megtagadassék. 48. Özv. Simon Gáborné kegydíj utalványozása iránti kérelme. 49. Az egészségügyi bizottság előterjesztésére az egészségügyi biztosoknak a nyugdíjjogosult alkalmazottak sorába leendő felvétele iránt. 50. Andrányi Károly báró és társainak kérvénye az özszes belvárosi telkeken 1912. évi január 1-től építendő új épületekre 18 évi községi adómentesség engedélyezése iránt. 51. Buzsáki Gyula tűzoltó őrpáncsnok kérvénye nyugdíjaztatása iránt. 52. Lovasrendőrök kérvénye lótartási általanyuknak 400 koronáról 500 koronára emelése tárgyában. 53. Petkovits Béla segédtsit kérvénye rendkívüli fizetési előleg utalványozása iránt. 53. A m. kir. pénzügyigazgatóság által 1911. évi augusztus hónapban elő- és leirt állami adónak megfelelő községi adó előleirása iránt. 54. A városi pénztár megvizsgálásáról szóló jegyzőkönyv. 55. A tanács betérjeszti az 1910. évi gyámpénztári mérleget.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

Kulisszatitkok.

(De jó a siker. — A fájós láb. — Mi a szubrett?)

*

Nagy az öröm Bohémiában: az Iglói diákok, Farkas Imre poétikus, hangulatos kis darabja igazi, nagy sikert hozott s hiába minden cinizmus, a színészek a siker, a taps mindene. A szereplők: Neogrady Dóra, Gyöző, Beregi, Huszár, Polgár mosolygó, boldog arccal járkálnak a közönség, amelynek „felsőbb” része diákokból rekrutálódik, estéről-estére háromszor négyszer megismételteti a bájos kis dalokat. Siker, taps, telt ház: Mein Herz, was willst du noch mehr?

De talán mindenki közül Gyöző a legboldogabb. Ő drukolt a legjobban a sikerért s volt is oka miért drukkolni. Gyöző lelkén szárad, — vagy most már a siker után — az ő érdeme, hogy a darabot Aradon előadták. Az iglói diákokat ugyanis vagy három év előtt mutatta be Kresányi Budán, mérsékelt sikerrel. Szendrey nem is szándékozott a darabot lehozni, de Gyöző addig rágta a fülét, míg a direktor megvette a darabot, de kikötötte, hogy ha siker nem lesz, akkor Gyöző — három barátságos nyaklevest tűr el.

Gyöző nagy hazardőr: belement az alkuba. A siker megmutatta, hogy nem ártott vabankot játszani, de az bizonyos, hogy Gyöző szívesebben fogadja el most a dícséreteket, mint fogadta volna az esetleges nyakleveleseket.

*

Hogy milyen ambícióval készült a társulat a premier-re, azt talán az mutatja a legjobban, hogy Huszár direkt a darab miatt megtanult — hegedülni. A második felvonásban ugyanis szerenádot ad a kis Évikének s Huszár a szerenádot maga akarta elhuzni. Egy hónap előtt kezdett hegedülni tanulni s a premierig már annyira vitte, hogy két nótát is tudott játszani. Saját bevallása szerint ugyan sohasem félt annyira hamis hangtól, mint mikor a „Csak egy kis lányt” játszotta a színpadon, de most már, hogy túl van a bemutatkozáson, felverné a versenyt magával Kubelikkal is.

Az első est irgalmaival különben növelte az, hogy a kis Huszárnak — fáj a lába. Ez, tekintve, hogy az aradi színház színpadán minden másodperoben külön légvonatot indul, nem is olyan nagy csoda. Elpanaszolta a dolgot Polgárnak. Egy magastermetű kórista halgatva a jeremiákat, odaszélt Huszárnak:

Majd elmulik sz kérem. Aztán nem is lehet az magánál olyan veszedelmes dolog! Képzeld el, hogy ha olyan nagy lába volna, mint nekem, hogy az milyen — nagyon fájna!

Az „Iglói diákok” nagy sikerében nem kis része volt Neogrady Dórának, aki máris kedvence a közönségnek. A sikernél talán csak az okozott nagyobb örömet a kis primadonnának, hogy most a karácsonyi szünetre meglátogatta öccse, aki „már” gimnazista. Ma azonban már „feszült a viszony” a két testvér között, mert a kis Misi súlyosan megsértette nővérét.

A dolog úgy történt, hogy Dóra szörnyű büntetést kapta rajta öccsét. A „gimnazista ur” jobb ügyhöz méltó büszköléssel csente otthon a — cigarettáikat.

— Na várj csak — megfenyegette a kis gonosztevőt primadonna nővére — ezért megmondlak anyukának! Majd fogsz te kapni!

A bűnös könyörgésre vette a dolgot, majd sirni kezdett, de mikor ez sem használt, olyan kifejezéseivel illette nővérét, melyek a becsületsértés tényálladékat foglalják magukba.

— Te rossz — kiáltozta feléje —, te spion! Ilyen spion vagy, spicli, spicli!

Ez sem hatott. Végre Misi a méregtől eltört arccal vágta ki a legnagyobb sértést:

— Te... te... szubrett!

De alighogy ezt kimondta, már ki is szaladt a szobából, nehogy verést kapjon. A fiu ugyanis (akiről nem tudták még megállapítani, hogy franciául, vagy latinul tud-e rosszabbul) — nem ismeri a „szubrett” szó jelentőségét. Azt hiszi, hogy az magyarul valami nagy sértés.

Do'r.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Vasárnap: Délután: Szép Heléna, operett. Este: Iglói diákok, operett. (B. bérlet.) Hétfő: Iglói diákok, operett. (C. bérlet.) Kedd: Pápa, vigjáték. (A. bérlet.) Szerda: Orfeusz az alvilágban, operett. (B. bérlet.)

Csütörtök: Kis gróf, operett. (C. bérlet.) Péntek: Iglói diákok, operett. (A. bérlet.) Szombat: Élő halott, dráma. (Bemutató.) (B. bérlet.)

Iglói diákok.

(Diák élet, dalokkal, 4 felvonásban. Irta és zenéjét szerző Farkas Imre. Bemutató előadás.)

Az idők multával minden emlék szép lesz. A diák csinyeket követő büntetés emléke elmúlik, csupán magának a csiny kivitelének gyönyörűsége él a lelkünkben. Még a nyomor is, melyet fiatal szívvel, derűs kedéllyel éltünk át megszépül az idő patinájától bevonva és a jólétet, a nyugodt jelentés oh be hányszor cserélnénk fel a multtal, csak visszatérne vele együtt a fiatalság gondtalansága. Hányan ültek tegnap este könyves szemekkel a színházban, pedig hát mókák, kedves, ártatlan csinytevészek játszódtak le a színpadon. De diákok, tízenhét, tizennyolc éves, matura előtt álló kedves, szeleburdi gyerekek játszódtak és ez az, ami sok, sok édes emléket fakaszt, könyveket eszal elő és rabul ejti szívünket.

Farkas Imrét megihlette a Heidelbergi diákélet és megírta az Iglói diákélet című darabját. Halás témához nyult, a mindegyikünknek felejthetetlen diákéletéhez, az élet rózsás tavaszához, amikor minden illatos, bájos és megvesztegető. Amikor a szív ébred, az első szerelem suttog gyönyörű szavakat, tesz egész életre szóló esküvéseket és szembe tudna szállni még a mesebeli sárkányokkal is. Menyinyi poezis, édes, bájos romantika, szinte nem is ide való, ebbe a lázasan tülekedő, minden poezist levetiközött, kalmár lelkű világba. Vagy talán épen azért tetszett annyira, mert tiszta, üde, illatos levegője feledtetni tudja a márt és visszavarázsolja a tegnapelőttöt, a régít a soha vissza nem térőt. Ez a bűvös ereje meg van Farkas Imre kedves darabjának és ennek köszönheti azt a ritka meleg fogadtatást, melyben része volt tegnap. Régen, nagyon régen hallottam annyi tapsot, mint ezen a bemutatón, a fiatalság, mely feltűnő nagy számban lepte a színházat, tapsolt a maga életének, az idősebbek tapsoltak a visszavarázsoló multnak és ha ennyire egyek az emberek a tetszésben, hát nincs az a hatalom, mely kritikai bonckés alá venné a darab hiányosságait.

Egy diák és egy kis leány szerelme körül szövődik a kis bonyodalom. Petki Pali maturáns diák szereti Tircsak tanár ur Évikéjét, meg a tizennyolc évével az esti kiruccanásokat. Évike is szereti Palit, s bár anyáskodva inti a mulatóságoktól, mégis boldogan gyújtja meg szobája ablakában a gyertyát, mikor Petki Pali és dalos társa Holéczy Pista, a többi diák kíséretében éjjeli zenét ad Évikének. Van azonban a diákok közt egy árukkodó is, az első eminens, egy ványadt, beteg testű, epés lelkű fiu Szidor

Ákos, aki beárulja a mulatozó diákokat. Összeül a tanári kar, és Petki Palit, aki már harmadszor áll dorbézolás címén konferencia előtt, kiccapják.

Pali megtörtén, végtelen fájdalommal vesz bucsút pajtásaitól, és Évikétől. A bucsuzásnál megesküszik a két gyerek, hogy egymáséi lesznek, és Évike hűségesen vár az ő Paliárá. Tíz év mulik el. Évike mindig szomorubb, egyre szótalanabb, már-már megtörik a hosszas várakozásban. Épen csak annyi ereje van, hogy büszkén visszautasítsa az állhatatosan nyomában kujtorgó Szidor Ákost, aki adótiszt lett, és még mindig szerelmes Évikébe. Tíz év multán a nevezetes majális napján, mikorra a találkozó is ki van tűzve, ismét megkéri Évike kezét Szidor Ákos. Kosarat kap. Évike megtörtén roskad le egy padra, hiszen Pali még a találkozóra sem jött el, ekkor egyszerre énekhangok ütnek meg a fülét. A régi nóta, a Holéczy Pista, meg a Petki Pali nótája. Szeméi felragyognak és a régen epekedő szerelmesek boldogan röpülnek egymás karjaiba. Megjön Tircsak tanár ur is és örömmel adja áldását Évikére és Petki Pál országgyűlési képviselő urra.

Ez a mese. Ennek a keretén belül a diákélet minden kedves jelenetét végig élvezzük. A korcsmázó diákok énekes mulatóságát, pajtáskodó barátságát a jó öreg tót korcsmárossal, a latinul beszélő pedellussal, aki együtt mulat a diákokkal. Aztán pompáson mulatunk a tanári konferencián, melyen Holéczy Pista ad demonstrandum valamennyi nótáját elénekli. Meghatóan kedves a diákok bucsudala, mellyel a kicsapott Petki Palit kísérik. Végtelen hangulatos az éjjeli zene. Szóval sok színpadi érzéssel, ötletesen, szemnek is mutatósan van megírva és beállítva Farkas Imre darabja.

A siker, mint már említettük, egész előadás alatt hű maradt a darabhoz és szereplőkhöz. Huszár Károly, Holéczy Pista minden egyes dalát riadó taps kísérte és három—négy-szer kellett azokat megismételnie. Sok melegség, megkapó érzés uralta minden egyes dalt és a közönség nagy óvációja érdeme szerint jutott ki a szerzett élvezetért. Beregi Sándor dr. adta Petki Palit. Beregi dr. olyan megállapodott kitűnő művész, akinek nem feladat ezt a kedves szerepet jól, illuziót kelően megjátszani. A siker nagy része irható az ő művészetére javára. Évike poétikus szerepét Neogrady Dóra kreálta a legnagyobb elragadtatást váltva ki a közönségből. Ennek a fiatal művésznőnek ritka talentuma új meg új meglepetéseket tartogat. A pajzán kedvű szubrett mellett, ma a melegszívű, mélyen érző komoly, drámai hangon megnyilatkozó műnész nőt is megismertünk Neogrady Dórában, ép olyan gyönyörűségünkre, mint eddig kreált operett szerepeiben. Éneke művészi stílusos volt, sikere pedig a legszebb, amit a színpad nyújthat. Gyöző fölséges humora, Odrobina korcsmáros szerepében ma is excellált. A népszerű komikust a diákok babérkoszorúval ajándékozták meg. Várnay a pedellus szerepében volt ismét kitűnő. De jó volt valamennyi szereplő, Ladiszlay, Csáky, Polgár, Vas, Dolly és Herold. A rendezés Polgár sikerült munkája.

Az Iglói diákok nagy sikere fogja dominálni a jövő hetek műsorát. H. G.

* Magyar szerző sikere. Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma este mutatta be a Magyar Színház Liptai Imre „Rossz pénz nem vesz el” című darabját. A darab paraszt milióban játszik s kedves igénytelenséggel adja elő egy szegedi gazda történetét, ki hamis pénzt akar gyártani, de ez nem sikerül neki, mert az ügynök be-

esapja s vasdarabokkal teli ládát ad el neki hamispénzgyártó gép helyett. Így aztán az intrikus szomezéd hiába árulja be a dolgot a esendöröknek, azok semmi gyanusát nem találják a gazdánál. A színházat zsufolásig megtöltötték a főváros irodalmi előkelőségei és a nagy közönség, mely rendkívül melegen fogadta a fiatal szerző első színpadi művét. A sikerből kivették részüket az összes főszereplők, különösen *Kürti György* és *Fényes Annuska*, ki egy gyerekszerepben utólrhetetlenül bájos volt.

* **Koszkol Jenő** kiállítása Aradon. Az aradi Képző- és Iparművészeti Társulat ez évben eltérőleg az addigi gyakorlattól karácsonyra nem rendez fővárosi művészek alkotásaiból kiállítást. Azért cselekszik így, mert az aradi közönségnek nem akar másodrendű, művészi nivón alóli silányságokkal terhére lenni. Nem akarja a fővárosban megunt és érdeklődést vesztett munkákat halombagyűjtve, mint művészetet, mint megtekintésre érdemest bemutatni. A társulat tartozik ezzel annak a közönségnek, melyben bizalmat tudott keltetni és amely törhetetlen ragaszkodással vette pártfogásába az aradi képző és iparművészeti társulat kiállításait. De azért az idei karácsony sem fog elmúlni művészi esemény nélkül. **Koszkol Jenő** alkotásaiból rendez gazdag tárlatot és ezt december 12-én nyitja meg. Az országos hírv festőművész neve nem idegen Aradon, hiszen értékes képgyűjteményeket díszítenek művei. Azonban azok a festmények, amelyek a megnyíló kiállításon kerülnek bemutatásra a művész java alkotásaiból valók és így bizonyára fokozni fogják azt az általános elismerést, amelyben **Koszkol** neve a művészetek világában találkozik. A gazdag tárlaton gyönyörű velencei és tuniszi részletek tanulmányok majd a művész nagy szeretetéről és megértéséről a természet iránt. Tiroli és dalmáciai tanulmányok, továbbá magyar témái, képek egész sorozata bizonyítják hatalmas festői érzékét. Olajban festett képek, akvarellek és pasztellek mutatják, hogy a festészet minden eszköze rendelkezésére áll. **Koszkol** az 1896. évi millenáris kiállításon az Eszterházy-díjat nyerte és vannak képei a király gyűjteményében, a Szépművészeti Múzeumban és több vidéki képtárban. Az aradi gyűjtők közül *Andrényi Károly* báró, *Kintzig János*, *Varjassy Árpád* és *Babó Iván* szereztek meg már eddig is **Koszkol** képeket.

* **A brüsszeli vonósnégyes.** A szezon első hangversenyére zsufolásig megtelt a Fehér Kereszt nagyterme. Az érdeklődés jogosult volt. Amit ez a négy belga végez, az már nem is művészet, az a tökély maga. Ilyen összjátékot, ilyen érzésteljes együttműködést alig lehet elképzelni. Előbb *Dvorakot* játszották, aztán átmentek *Griegre*, *Beethoven* hagyta legutóljára. Nem lehet részletezni, mi tetszett legjobban. Tomboló tetszés fogadott minden részt és a nagy terem zugott a lelkességtől. Meg is kellett toldaniok a programot, mert a közönség nem tágitott. A brüsszeli vonósnégyes minden várakozást kielégített.

* **A Mikszáth irodalmi-díj.** A Kölcsey-egyesület Mikszáth Kálmán emlékére 300 koronás irodalmi-díjat alapított oly aradi írók számára, akik értékes művek kiadásához ezt a segítséget kéri. 1911-re a kiadandó művek beadásának ideje december 30-ikán telik le. Később beadott munkákat az 1911-iki Mikszáth-díj odaítélésénél nem fognak figyelembe venni.

* **A filharmonikusok koncertje.** A második filharmoniai zenekari hangverseny iránt, mely ma délután 5 órakor kezdődik a Fehér Kereszt nagytermében, igen nagy érdeklődés mutatkozik. A nem bérelt helyek java része ma

is elkelt s a délelőtti főpróbára a helybeli iskolák növendékei mennek el. A program ezuttal a népszerűség jegyében fogantatott. Mozart graciózus Varázsfuvola nyitányát, Goldmark ötletes scherzóját, Sibelius dallamos tánc-intermezzóját és Wagner nagyhatású Rienzi nyitányát a nem zeneértő is épügy élvezheti, míg Bizet Róma suiteje, melyben az örök városban szerzett hangulatokat festi, szintén könnyed és ritmikus témáival hódítja meg a laikust is. Érdekes lesz az is, hogy most hárfá is szerepel majd több számban, melyet Longhi Zsuzsanna fog játszani, ki egy németországi színházhoz fog legközelebb elszereződni, ha a meg-egyezés létrejön.

* **A levegő hajótöröttjei.** Ma, amikor napról-napra az aviatika újabb és újabb diadaláról hoz hirt a táviró, különösen aktuális *Capitaine Danrit* érdekes regénye, „A levegő hajótöröttjei”. Meghatóan szép szerelmi történet kapcsolódik az elemekkel folytatott heroikus viaskodásba és ez a tiszta, nemes szerelem, mint az északi fény rejtelmes tüzesodája ragyogja be a sarkvidék szüzi havas világába behatoló emberpár történetét. Az izgalmasan szép regény az Egyetem Regénytárban jelent meg, három kötetben és a harmadik kötet Balla Ignác gondos fordításában még *Grazia Deledda*, a világhírű olasz író, néhány pompás novelláját is tartalmazza. A három kötet ára, piros vászonkötésben, 8 korona 60 fillér.

* **Szenzációs hangverseny Aradon.** Arad zenekedvelő közönségének ritka élvezetben lesz része január hatodikán. Ezen a napon este nyolc órakor a Fehér Kereszt nagytermében egyetlen hangversenyt tartja meg *Manen Joan* spanyol csodabegedűs, az ujkor világhírű *Paganini* és *Szántó Tivadar* budapesti zongoraművész, akiket nagy anyagi áldozatok árán sikerült csak megnyerni *Weisz* Leó hangversenyrendező cégnek. Jagyek már válthatók.

* **Még csak néhány napig tart a Neogrady-képtárlat;** ezt az időt felhasználhatják azok, akik még nem tekintették meg a mester aradi kiállítását. A mai napig hűz képet vásároltak meg a tárlatról, mely tudvalevőleg *Weisz* Leó műkereskedő cég emeleti szalonjában van.

* **Szép Heléna** — vasárnap délután. *Offenbach* örökbecsű operettjét, a Szép Helénát játssza vasárnap délután a színtársulat. A főszerepekben az operett-együttes legjobb erői lépnek fel. A címszerepet *Diósy Nusi* fogja énekelni.

* **Asta Nielsen** pénteken, december 15-én lép fel legújabb szerepében az *Uránia*-színházban.

* **Tolsztoj-dráma az aradi színházban.** Kimagasló irodalmi esemény fog lezajlani szombaton este az aradi színházban. A színtársulat bemutatja *Tolsztoj* Leó nagy koncepciójú drámáját, az *Előhalottak*-at, mely csak legutóbb aratott nagy sikert a Magyar Színházban. *Tolsztoj* darabját a magyar írói gárda egyik letehetősebb tagja, *Vajda Ernő* fordította. A drámai személyzet nagy igyekezettel készíti elő a dráma bemutatóját.

* **Kisértekek.** (Az *Apollo* nagy szenzációja) Már túlhaladott álláspontra szövegni, hogy a kinematográfia a legcélszerűbb és a legközvetlenebb terjesztője a kulturának. Namosak földrajzi ismeretekkel látja el a közönséget, hanem a legfontosabb szociális kérdéseket tárgyalja a kifejezett vászonlapokról. És a mai ideges és türelmetlen ember mennyivel szívesebben néz végig egy érdekes mozidrámat, amely egyben bátor szavú támadója az alkoholizmusnak, minthogy valamilyen száraz szónokot végighallgasson. A kinematográfia eme kultúrörökében szinte határkövet jelent a „Kisértekek” című háromfelvonásos társadalmi dráma, amely megrázó erővel tárgyalja egy alkoholista család történetét. A cselekmény azt a

tételt bizonyítja, hogy az alkoholista gyermeke öröklő apja terheltségét. Gyönyörűen van feldolgozva ebben a monstruózus képben a legfontosabb szociális kérdés. A megrázó drámát változatos műsor keretében vasárnap és hétfőn mutatja be az *Apollo*. Erre felhívjuk az anti-alkoholizmus híveinek figyelmét. 177

* **A színházlátogató közönség figyelmébe.** A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi modra színház után *Buffet-színházi* vacsora. Naponta elsőrangú cigányzene. 5757

* **Kisértekek.** (Az *Uránia*-színház szenzációja.) A legnagyobb tollal megírt broszura, minden Good templer mozgalom eltörpül a kinematográfia legújabb produktuma, a *Kisértekek* mellett. Ha az anti-alkoholista eredményes akciót akarunk folytatni, úgy ezt a hatalmas mozgóképvető vagyis a propaganda egyetlen eszközeül és ez a kép egymaga több veszendő lelkét ment meg az atkos szenvedélytől, minden beszédnél és kiáltványnál. Remegő szívvel nézzük ezen a képen az alkoholizmus pusztítását. Hogyan tör ki a halálos örület az alkoholista apa, szeniális mérnök fián, aki pedig, látva a szerencsétlen apa tragikus sorsát, valóságos irtózáttal fordult el mindig az alkoholító. A lángeszű feltaláló, gyáralapító, boldog szerelmes és gondos apa egyszerre viziók, beteg lelkű áldozata lesz, aki remeket lát, rabietus szenvedéllyel verekszik, győzri ártatlan gyermekeit, üdözési mániába esik, vad féltékenység győzri, míg végül egyik rohamában feleségére lö. Az alkoholizmus áldozata börtönbe kerül és mikor a védő lefesti a szerencsétlen ember sorsát és rámutat minden tragédia forrására, a bárgyun maga elé meredő alkoholista apára, a megroppant életenergia utolsó lobbanással kiálszik. A nagyszabású képet vasárnap mutatja be az *Uránia*. 175

Vasárnapi rimek.

Olcso krumpli.

A tüzoltó laktanyába
Egymás hegyébe-nyakába
Beláthatatlan tömegben
Verekednek jövő kedden.
Öt vagy hat fejet bevernek,
Meghal pár eltiport gyermek,
Bordát törnek, csontot zuznak,
Orra vérzik tiznek-husznak,
Csinalnak — magyarán: rumlit,
Hogy kapjanak olcso krumplit.

Mert e széles honhazába
Mi sem oly népszerű máma
Kossuth, Josth, avagy Szmeosányi
Köszkedveltsége parányi,
Köszti részvény alább áll
Értékben ma burgonyánál.
Olcso krumpli: ez koll a népnek,
Ezért halnak, mert ettől élnek.
Ezért bizton megostromolják
A város olcso krumplisboltját.

S az üzletnek az lesz a vége,
Hogy nem elég a föld terméke.
Oly sok az éhes szegény ember,
Hogy elapad a krumpli tenger
És szegény város, mit csinálhat:
Hamarosan nyit — krumpli gyárat.

Akik fáznak.

Arad város olyan város,
Mint boltosban Olcso János.
Olcso tüzfát is árul
Bőven kapja a kincstártul;
Nyugodtan néz Arad népe
Ezidén a tél elébe,
Hogy a hideget elüsse
Városi fát rak a tüzre.
Ámde az a legcsodásabb: —
Faboltosok mégis fáznak.

HIREK.

Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak igazgatósági ülése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 9.

E hó 8-án tartotta meg az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága szokásos negyedévi ülését, ezúttal először Budapesten, minthogy az ott lakó, valamint bécsi és berlini igazgatósági tagjai kívánságára és kényelmére akként határozott, hogy ezentul valamelyik téli ülését lehetőleg Budapesten tartja.

Az ülést a Weitzer gyár ottani igazgatósági helyiségében tartották meg és jelen voltak: Zelenski Róbert gróf elnöke mellett, Bohus Zsigmond br., Meskó Sándor dr., Urbán Iván, Bohus László báró, Csernovics Diodor dr., Dániel Tibor báró, Enyedy Béni, Galambos Ignác dr., Hegedüs László, Hervay István, Jankovich Lőrinc, Knisp Gyula, Libits Adolf, Margittay József dr., Neufeld Károly, Schubert Pál dr. igazgatók, Fábry Sándor dr. vezérigazgató, Szathmáry János főfelügyelő, mint jegyző.

A folyó üzleti ügyekről tett jelentések meghallgatása után az igazgatóság működési pótleket engedélyezett a kisebb javadalmazású tisztviselőknek s alkalmazottaknak és felemelte vonat- és mozdonykísérő személyzetének melék illetményeit. Örvendetes tudomásul vette, hogy az Alföldi Gazdasági Vasut függő pénzügyeinek rendezése tekintetében a kereskedelmi minisztériumban megtartott értekezlet megállapodásai alapos reményt nyújtanak arra, hogy eme kis vasut összes ügyei teljesen kielégítő megoldást nyernek. — Gondoskodás történt arra, hogy a társulat nyugdíjalapja, amelybe a nem évi fizetéses alkalmazottak felvétele is tervbe van, 150,000 koronával megerősítessék; végül sajnálattal vette tudomásul Sármezey Endre vezérigazgató helyettes kérelmét, mely szerint 30 évi szolgálata révén nyugdíjaztatását kérte s kérelméhez képest nyugdíjaztatását 1912. március 1-ére elrendelte.

— Burg Ferdinánd és a főrendek. A főrendház igazoló bizottsága a főrendházhoz érkezett hivatalos jelentés alapján a délutáni ülésen indítványt tett a főrendház névsorának kiigazítása iránt. Burg Ferdinándot, aki királyi hercegi rangjáról lemondott, ma délután a főrendek névjegyzékéből törölték.

— Az Aradmegyei Takarékpénztár közgyűlése. Az Aradmegyei Takarékpénztár december 10-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja saját helyiségeiben rendkívüli közgyűlést, amelyen a tervbe vett tökeemelést fogják elhatározni. A takarékpénztár igazgatósága ezúton is fölhívja a részvényesek figyelmét a közgyűlésre.

— A karácsony előtti munkaszünetet felfüggesztették. Az idén karácsony ünnepe közvetlenül vasárnapra esik s erre való tekintettel az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés fölterjesztést intézett Beöthy László kereskedelmiügyi miniszterhez, hogy a kereskedők és a vásárló közönség érdekében e vasárnapon a munkaszünetet függeszessék föl. A fölterjesztésnek eredménye lett. Az O. M. K. E. aradi kerülete ma táviratot kapott a központtól, amely szerint a kereskedelmi miniszter a fölterjesztés folytán a karácsony előtti vasárnapon a munkaszünetet felfüggesztette.

— Ujházy Ede vőlegény. Széles körökben nagy érdeklődésre számíthat az a hír, amelyet ma éjjel Nagyváradról jelentett tudósítónk. A távirat szerint Ujházy Ede, a Nemzeti Színház európai hírd művésze feleségül veszi egyik nagyváradai tekintélyes polgár feleségét, aki már válófélben van az urától. Ujházy a szép nagyváradai asszonnyal pár hónappal ezelőtt Abbáziában ismerkedett meg. A mesternek rendkívül megtetszett a hölgy és amikor abbáziai üdülését befejezte, levelezést kezdett a bájos asszonnyal. A lelki kapcsolat egyre szorosabbá vált közöttük, míg aztán néhány héttel ezelőtt megállapodtak abban, hogy Ujházy feleségül veszi a nőt, aki sietett a férjének értesítésére adni, hogy a mester oldalánál akarja tovább folytatni az életet. Ujházy Ede december hetedikén nagy titokban megérkezett Nagyváradra és a Rimánóczy-szállodában bérelt lakást. Legkedvesebb régi ismerőseivel is elkerülte a találkozás és nappal nem is mutatkozik a városban. Este azonban mindig elment jóvendébeli feleségéhez és a férj jelenlétében beszéltek meg a gyors válás módjait. Mihelyt ez megtörténik, a több mint hetven esztendőes mester az anyakönyvvezetőhöz viszi ifju menyasszonyát.

— Visszalépett képviselőjeit. Szolnokról jelentik: Nagy Uzor Kossuth-párti képviselőjeit a jelöléstől visszalépett és így Sipos Orbán az egyedüli jelölt a szolnoki mandátumra. Sipos a Kossuth párt jelöltje.

— Elhunyt színész. Budapestről írják: Papir Sándor, a Király Színháznak éveken át volt kedvelt művésze, aki csak nemrég vette át az újpesti Népszínház vezetését, ma reggel Újpesten hirtelen meghalt. Tegnap este családjában megvaosorázott az újpesti Vigadóban s éjjel tájban tért nyugovóra. Reggel kilenc órakor föl akarta felesége költöni, de rémülten tapasztalta, hogy férje eszméletlenül fekszik. Orvosért szalasztottak, de Papir Sándoron már nem lehetett segíteni. Szívrohadtól oltotta ki az életét. Az orvosok megállapították, hogy a halál körülbelül reggel hét-nyolc óra között állhatott be. Papir Sándor nem végzett semmiféle iskolát. Szülei iparos-pályára adták, megtanulta a faszobrászatot. A fiatalember azonban mindenáron színművész akart lenni. Szép bariton hangja volt s beállott a Népszínházba kóristának, ahol két évig működött a kórusban. Amikor a Népszínház megszűnt, elment vidékre színészkedni. Volt Szatmárott, onnan Debrecenbe ment, aztán Pozsonyba, ahol két évig játszott nagy sikerrel. Pozsonyból fölkerült a fővárosba, a Magyar Színházhoz, ahol szép sikert aratott és annyira megnyerte a közönség tetszését, hogy a Király Színházhoz szerződtek komikusnak. Papir Sándor két évvel ezelőtt nősült, felesége Kercsei Margit színésznő. Az elhunytat, aki mindössze harmincegy évet élt, özvegyén kívül két kis gyermeke siratja.

— A Katolikus Kör szerdai estélye. Rendkívül érdekes délutánja lesz szerdán az Aradi Autonom Katolikus Körnek. Vass József dr. jeles szónok, az aradiak régi ismerőse, a pesti Szent Imre kollegium igazgatója és Kiss Menyhért dr. katolikus író és kiváló esztétikus tartanak előadást s a két előadás között Weichardt Aurora énekesnő énekel. — Itt említjük meg, hogy hétfőn este 7 órakor az Aradi Autonom Katolikus Körben apologetikus — hitvédelem — előadás lesz. Előadó Monay Ferenc dr. plébános. Az előadás után vita.

— Párbajozó aradmegyei ifju. Súlyos kardpárbajt vívott tegnap Nagyváradon Lele István joghallgató Grünstein Kálmán banktisztviselővel. Lelet Aradon is jól ismerik. Atyja morodai községi jegyző, s maga pedig az aradi gimnáziumban végezte tanulmányait. Mikor Aradon szorgalmasan ismételtette osztályait, senki sem gondolt arra, hogy a reményteljes ifju valaha antiszemita vezér lesz, Istóczynek egyenes utóda. Aradról ugyanis a nagyváradai jogakadémiába került Lele, hol a Jogászegyletben az antiszemita irányzat vezére volt. Mult évben a Jogászegylet elnökévé választotta, de később épen antiszemita kódása miatt le kellett mondania elnöki tisztéről. Tegnapelőtt egyik nagyváradai vendéglőben mulatozás közben belekötött egy ott időző társaságba, melynek tagjai a recipiált hitfelekezethez tartoztak. A társaság egyik tagja rendreutasította Lelet, ebből szóváltás, majd parázs verekedés támadt. Lele provokálta a társaság egyik tagját, Grünstein banktisztviselőt. A párbaj tegnap történt meg, s a derék ifjusági vezér a rendkívül súlyos feltételei párbajban bal arcán mintegy nyolc centiméter hosszú mély vágást kapott.

— Öngyilkos orvos. Budapestről jelentik: A József-körút 34. számú házában levő lakásán ma reggel holtan találták Szalay Béla dr. székesfehérvári tiszti orvost. Hálószobájának ablakilincseire felakasztotta magát és mire takarítónője: Kostyál Józsefné észrevette, a tiszti orvos már halott volt. Szalay dr. végzetes tettét a legmélyebb titok fedi. Életerős, 48 éves, nőtlen ember volt. A József-körút 34. számú ház harmadik emeletének harmas számú lakásában lakott. Csendes, magába zárkózott életet élt. Szépen berendezett lakásában takarítónőjén kívül alig fordult meg más. Barátai, rokonai nem voltak, mindössze egy bátyja van, aki Bécsben a közös pénzügyminisztériumban miniszteri tanácsos. Szalay dr. megápraxist nem folytatott, csupán a fővárosnál, a tiszti főorvosi hivatalban dolgozott. Rendezett anyagi viszonyok között élt és így annál inkább érthetetlen az öngyilkossága.

Kostyál Józsefné takarítónő a következőket mondotta az orvos tragédiájáról jegyzőkönyvbe:

— Tegnap este félkilenc tájban jött haza a doktor ur. A magával hozott felvágottat vacsorára elfogyasztotta és velem elbeszélgetett. Semmi különös nem vettem rajta észre. Mint rendesen, tegnap is nyugodt és csendes volt. Vacsora után szivarra gyujtott, majd bement a dolgozószobájába, ahol íróasztala mellett ugy tizenegy óráig dolgozott. Ennyi lehetett, mikor lefeküdni hallottam. Reggel hét órakor, amikor ruhájáért bementem a szobába, ott lógott a doktor ur az ablak ilincsen, hálóingben és alsónadrágban, holtan.

— Eljegyzés. Grünberger Ignác a Tisza-ujlaki Népbank r. t. ügyvezető-főkönyvelője eljegyezte Lórencz Lolácska urleányt Milováról. (Minden külön értesítés helyett.)

— Veszedelmes fegyverpróba. Vasziyeszku József lippai lakos néhány nap előtt majdnem agyonlőtte apját, Vasziyeszku Istvánt. Apa és fiu valami csekélységből kifolyólag szóváltásba keveredtek. Vasziyeszku megdorgálta fiát, aki erre eltávozott. Az öreg Vasziyeszku kiment az udvarra, ahol a baromfit etette. Hirtelen két lövés dördült el s az egyik golyó közvetlenül a feje mellett süvített el. Vasziyeszku István rászólt a fiára, hogy hagyja abba a lövöldözést, majd elment a csendőrségre, ahol az esetről jelentést tett. A fiu tagadja, hogy apjára akart volna löni s azt mondja, hogy csak ki akarta próbálni forgópisztolyát.

Legcélsezerűbb karácsonyi és ujévi ajándékok

Bársony Andor

harisnya-, kötött- és
szövött-áru üzlete-
ben kaphatók.

5961

Arad, Szabadság-tér 17. szám.

Telefon 642. szám.

— A gyilkos nevelő harmadik áldozata. Bécsből jelentik: Holzknacht Róbertnek, Matkovits gyilkos harmadik áldozatának állapotában egyvelő genyesedés következtében rosszabbodás állott be, úgy, hogy életbenmaradásához kevés remény van.

— A szülésznő tiltott operációja. Az aradi rendőrség névtelen levelet kapott, amelyben tudomására adták, hogy Olesánszky Jánosné Kossuth utca 59. szám alatt lakó bába tiltott operációkat végzett Győri Mari cselédleányon, aki már magzatelhajtás miatt egyszer büntetve volt. Előállították a cselédet, aki beismerte a bűnét, míg a vele szembesített bába tagad. A rendőrség mindkettőt letartóztatta.

— Öngyilkos vőlegény. Tisch Sándor 28 éves Acsev. málházó ma reggel hat órakor a terovai állomáson lévő szobájában 12 milliméteres revolverével szíven lötte magát. Egy levelet hagyott hátra, melyben azt írja, hogy eleget csalódott már életében, többet már nem akar csalódnai. Az öngyilkos jegyben járt egy Kiss Erzsébet nevű 16 éves borossebesi leánnyal, de menyasszonya az utóbbi időben elhídegült tőle. Valószínűleg ez az oka Tisch öngyilkosságának. Tisch Sándor azonnal meghalt.

— Dr. Couyat. a francia orvos, írja: Egy betegemnek adtam a természetes Ferencz József-keserűvizből, aki kitűnően meggyógyult, pedig akármilyen hashajtót használt azelőtt, nem volt hatása nála. — A valódi Ferencz József-keserűviz fűszerüzletekben és gyógyszárakban kapható. A szétküldési-igazgatóság Budapesten. 24—XXI.

— Katona zene. Ma este a Fehér Kereszt szálloda ujonnan átalakított téli-kertjében a helybeli 33. gyalogezred zenekara Zellner Sándor karnagy ur személyes vezetése mellett, válogatott műsorral, hangversenyt rendez. — 5877

— A szegénytanulók konyhájában a jövő héten felügyelnek: Ispravnik Szévérné és Oncu Miklósné. Adományok: özv. Jakabfy Zoltánné 2 zsák burgonyát, egy zsák zöldséget, Heim M.-né 100 üveg paradicsomot, Dr. Tisch Mórné élelmiszereket.

— Jótékony adományok. Az aradi izr. jótékonyegylet javára a következő adományok folytak be az egyesület által kibocsájtott felhívásra: Redl Mór, Rosenfeld Hermann, Leopold Zsigmond, Kell Dávid és neje, Seidner Bernát 20—20 koronát, Pick Fülöp 15 koronát, Czettel Fülöp, Havas Böske és Pista, Pollák Vilmos, Pick Ernő, Lészai Sándor, Sági Henrik 10—10 koronát, özv. Róth Bernátné 6 koronát, Assal József, Heller Soma, Hegedüs Gyuláné, Kovács Jakab, Sattelész József, Stern Cecília 5—5 koronát, Hubert Ilona és Margit, Kilényi Adolf, Kronstein Vilmos dr., Krausz Mór 2—2 koronát, Laendler Aladár egy öl fát adományozott. — A népkonyha javára pedig a következő adományok érkeztek be: Neuman Dániel és neje 50 koronát, Éles Arminné, Leopold Zsigmond és neje, Bing Vilmos 20—20 koronát, Basch Simonné, özv. Basch Lipótné, özv. Schulhof Károlyné, dr. Tisch Mórné 10—10 koronát, Funkelstein Józsefné 2 zsák burgonyát, özv. Reich B. Károlyné egy zsák burgonyát, Montag Sándorné 100 csomó zöldséget, 100 kg. vöröshagymát, 100 kg. burgonyát, 20 liter babot, 10 liter mákot és Rosenberg és Stern 10 kg. falcorsót, 10 kg. lencsét, 5 kg. köleskását küldött. — A népkonyhában a jövő héten a védasszonyi tisztet Goldschmidt Sándorné, Hegyi Albertné és Montag Sándorné urnók voltak szívesek vállalni. — Özv. Lustig Mórné ravatalára szánt koszoru megváltása fejében Deutsch Gyuláné (Milánó) 20 koronát küldött. Ezen nemesszivü adományokért ezúton mond hálás köszönetet mindkét egyület elnökege.

— Szolid árak vannak Igaz Sándor ékszerüzletében Arad, Andrassy-tér, Minorita-palota. Telefon 821.

— Letartóztatott suhanc. A rendőrség ma letartóztatta Janosó András 21 éves ácsstanulót, aki 6 és 8 éves gyermekek ellen követett el nemtelen merényletet.

— Birtokcsere. Az elmúlt napokban Aradon a következő birtokváltások történtek: Kovács József eladja az aradi szántót 10000 koronáért Gyenes József és nejének. — Özv. Csutak Károlyné eladja Szent-Péter 9 sz. házat 65000 koronáért Rólkó Kálmán és nejének.

— A Kossak féle fényiroda új kezében. Aradon a Weitzer János utcában levő modernül berendezett s eddig is jóhírnévként örvendett fényirodát Kossakné és Szigeti vették meg. Kossakné és Szigeti neve nem ismeretlen e téren s szaktudásuk pedig garancia arra, hogy úgy Arad város, mint Aradmegye közönségének kényes igényeit minden tekintetben kielégítsék. Fényirodájukban különösen nagy súlyt helyeznek portré és gyermekfelvételekre. Azon kívül gyártelepek, kastályok, társaságok csoportfelvétele a legmodernebb kivitelben és életlenül készülnek. Felvételek naponta reggel 9 órától este 6 óráig eszközöltnak.

— Milyen egy karácsonyi tárlat? Olvassa el a közönség Fischer Simon nagyáruháza mai egyoldalú hirdetését, nézze meg magát a tárlatot s megfogja érteni a cég jogos önértéket, büszkeségét, amelyet a sikerült munka fölött érez. Hála Istennek, Arad nagyvárosias fogalma mindinkább eltávolodik a vidéki városok öntömjenező frázisaitól és valósággra kap magában a valóságban. Amely város kereskedelme ily alkalmi kiállítás tud produkálni, ahol van hálás és műértő publikum, mely az efajta törekvéseket jutalmazza, elismeri, ott kibontakoznak a nagyváros igazi, nem mondva csinált keretei. Ez lokalhítoriá szempontjából a legörvendetesebb dolog nekünk aradiaknak. A vasárnapi munkaszünet dacára az áruház tündöklő fényes és nemes izlésre való negyven ujonnan berendezett kirakatjai késő estig megtekinthetők.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 9 én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Hrabovszki Mihály fékezőnek Mária nevű leánya. Kis András esztergályosnak Erzsébet nevű leánya. Kozo István cipésznek Rozália nevű leánya. Zsidi János lámpatisztítónak Heléna nevű leánya. Kohányi Róbert pénzügyi tanácsosnak Tibor nevű fia. Meghalt: Özv. Müller Károlyné 73 éves magánzó. Aranyosi Irén 3 hónapos leány. Popeszkó Vasuil 58 éves földmives. Özv. Markovics Józsefné 68 éves napszámos. — Házasság nem fordult elő.

— Kun József elsőrangú ékszerész, a m. kir. államvasutak órása. Előzékeny, figyelmes és szolid kiszolgálása miatt bizalommal keresi fel az aradi és vidéke karácsonyi ajándékot vásárló közönség. Igen ajánljuk t. olvasóink szíves figyelmébe.

— Saját érdekében ajánlom a t. vevőközönségnek, hogy tekintse meg a szépen szortírozott és a legkényesebb izlésnek megfelelő karácsonyi kiállítást, hol óriási választék van a legizlésesebb disztárgyak és használati cikkek-ből. Legnagyobb választék képkeretekből, melyek legolcsóbban lesznek elkészítve. Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa és diszműáru kereskedés, Andrassy-tér 20. Városi és megyei telefon 588. 5928

— Lloyd Hitelvédegyesület. Tegnap este tartotta meg alakuló közgyűlését ez az egyesület a VI., Andrassy-ut 24. sz. a. üléstermében, amelyen budapesti nagykereskedők és vállalati igazgatók nagyszámban jelentek meg. Az egyesület az információ-szolgálat és más kereskedelmi érdekképviselő terén hiányt pótló intézmény lesz. Tevékenységét csakis hazánk területére terjeszti ki és az ország minden nagyobb városában megfelelő szervezetet tart majd fenn, amely nemcsak az egyesület információ osztályát fogja a bekívánt adatokkal ellátni, hanem bagatell és dubiosus követelések behajtásával és számos egyéb érdekképviseléssel, különösen részvénytársaságok és szövetkezetek alapításával illetőleg érdekcsoportok szervezésével is fog foglalkozni. Az egyesület vezetését dr. Sélley Sándor nyugalmazott államtitkár vállalta el, akit a 35 tagból álló igazgatóság, amelyben mindenszakma, elsőrangú kapacitások által, képviselve van, elnökké választott. A 25 tagból álló felügyelőbizottságban is különböző szakmák agilis képviselői foglalnak helyet, akik magukra vállalták az információk ellenőrzését és saját cégük által való felülvizsgáltatását. Gyakorlati szempontból és tekintve, hogy az egyesület több irányu megbízást csak mint bejegyzett cég vállalhat el, a megalakulás korlátolt felelősségű szövetkezeti formában történt és oly élénk érdeklődést tanúsítottak a szakkörök, hogy már a megalakuláskor mintegy 1000 darab 50 koronás részvény jegyeztetett le. Az egyesület a működését VI. Andrassy-ut 24. számú helyiségében már meg is kezdte. 5966

— Nagyságos asszonyom! Ne mulassza el meglekinteni raktáron levő elegáns női felöltő, plüsch kabát, szörme és angol bundáinkat, valamint nagy választékban található gyermek és leányka kabátjainkat, mert a legszebb és legolcsóbb felöltőket csupán csak nálunk lehet legelőnyösebben beszerezni György Menyhért és társa, Arad, Andrassy-tér 8. szám. A Minorita templommal szemben. Telefon 855

— Karácsonyi és ujévi ünnepek közeledtével ajánljuk a fényképedvelők szíves figyelmébe modernül berendezett fényirdánkat, ahol minden kivitelű egyes és családi képeket a legizlésesebben és leggyorsabban elkészítünk. Megrendelünk emlékül egy saját fényképükkel ellátott izléses fényképtartó naptárt kapnak ajándéku. Stojkovits és Békés Szabadság-tér 16. sz.

— Legalkalmasabb karácsonyi ajándék egy eredeti Singer varrógép, mely egyedül a Singer Co. varrógép részvénytársaságnál kapható Aradon, József főherceg-ut 9. sz. a. 5950

— Karácsonyi ajándéknak egy elegáns női bőr, selyem, vagy gyöngytáska, utazó készlet, ékszer és varró kazetta, fésű és manikűr készlet, illatszere kazetta, toilett tükör, szivar, cigareta, visít és pénztárca, látszó, tajték és borostyán szipka, valódi francia és angol illatszerek, szép babák stb. pipere és bordisz-műáruk dus választékban és legolcsóbban Hegedüs Gyula üzletében Arad, Andrassy-tér 15. 4633

— Nagy háboru-ságot okozna a családban az, ha szereteteinknek vanni szándékolt karácsonyi és ujévi ajándékot nem Hirsch Jenő órák és ékszerésznel (Forrai- és Rákóczi-utca sarkán) szerezné be, mert csakis ott kaphatók a legizlésesebb arany és ékezetárgyak legolcsóbban! Próbálja meg — nem bánja meg.

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál külön hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerüzletekben. SCHULTES ÁGOST Salgó-Lipóci Salvatorfürdő-vállalat, Budapest, V., Rudolf-utca 8.

1869

INGYEN „ENYVESHÁT”

2389

Karácsonyi meglepetésül feljelen ingyen kap mindenki 12 darab új felvételű **ENYVESHÁT fényképet** ha 4 koronáért vásárol **DÉCSI GÉZA** új könyv- és papirkereskedésében
Forray-utca (Nádasdy-palota.)
Képes és meséskönyvek 20 fillértől kezdve. Karácsonyfadiszkek és karácsonyi képeslapok legolcsóbb és legszebb választékban.
ENYVESHÁT MATT LEVELEZŐLAP 20 fill darbonként

— Ajándékba adok egy valódi arany gyűrűt már csekély 30 korona vásárlásánál. Meggyőzni akarom vendém olcsó áruimról, szebbnél-szebb briliáns és arany ékszerárukat dms választékban. Waldmann I. ékszerművesnél Szabadság-tér 14. Fiume-kávéház mellett.) 5831

— Geréb dr. jogi szemináriuma *Kolozsvár, Farkas utca 5. szám.* (A régi színház mellett.) Kiváló sikerrel készít elő *jog és államtudományi szigorlatokra, alap és államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgára, igen jutányos díjazásért. Három hónap alatt doktorátushoz juttat.* A Székely-féle javaslat küszöbén vegye mindenki igénybe ez intézet segítségét. Tájékoztatót bérmentve. 4321

— **A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller)** igazi, népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már évek óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szert jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésként az influenza ellen is és üvegekben: á 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

— Felhívjuk olvasóink szives figyelmét a Csapke Áruháznak mai számunkban közzétett érdekes hirdetésére. 5793

— Mindennemű húsűstölést elvállal Szarvasi házi kenyérsütőde Deák Ferenc-utca 18., hol állandóan friss (nem krumplis) kenyér hazaszállítva is kapható. 5854

— Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk **Novák Rudolf** fogműtermét Arad Szabadság-tér 5-6 szám alatt, dr. Kronstein-ház.

— Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle ísfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Béni-tér. 4676

— Tüdőbetegek ambuláns kezelése. Specifikus (oltásos) kezelés. Könnyebb esetekben fennjárólag is. **Róth Kálmán dr. orvos,** Temesvár, Batthyány-utca 2. sz. Rendelőórák: d. e. 8-10, d. u. 2-4-ig. Telefon 913. Súlyosabb, fekvő kezelést igénylő betegek kényelmes betegszobát kaphatnak. 4967

— Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk **Molnár Kálmán**nak Választó-utca 56. (Kápolna utca végén) levő elsőrendű szobafestő és mázólműhelyét, ki a legmodernebb munkákat legfutányosabb árakban elkészíti. 5677

— Felhívjuk t. olvasóink figyelmét az **Amerikai cipőrésztársaság**nak lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

— Imakönyvek, emlékkönyvek stb. **Kerpel Izsónál.** 4871

— Karácsonyi és újévi levelezőlapon és üdvözlőkártyák **Kerpelnél.** 4871

TARKASÁGOK.

★

(*Apai ajándékok*) Egy tanító beszélte a következőket: Minap kihallgattam két tanítványomat. Az egyik egy földbirtokos fia, a másik pedig valamelyik bázalóé, aki különben többször állott már a büntetőbiróság előtt, mert a mások tulajdonát összetévesztette a magáéval.

— A papám nagyszerű ajándékot hozott — mondta a földbirtokos fia — Most oda volt. Montekarlóban és gyönyörű emléket hozott: egy szép tollszárat, amelyen látható Montekarló látképe. Ez van ráírva: „Emlék Montekarlóól”.

A bázaló fia fitymáló hangon szolt:

— Ez semmi, kedves barátom. Az én apám a multkor Pesten volt és emlékül egész csomó ezüst villát meg kanalat hozott, amelyen ez a felírás van: „Hotel Metropol”.

★

(*Modern asszonyok*) Arra a cifra nyomorságra, amelyben a legtöbb ember él, jellemző anekdotát hallottunk.

Egy szép asszony, aki szeret divatosan öltözködni, állandóan a férje nélkül jelent meg a társaságokban, ha sétálni ment, ha bárhova ment, a férje sohasem volt vele.

Egyszer megkérdezte valaki:

— Hogy van az nagyságos asszony, hogy a kedves férjét nem látjuk soha?

Mire az asszony így felelt:

— Sajnos, nem mehetek vele sehova, mert az ő jövedelméből csak nekem telik ruhákra.

★

(*A trónörökös és a magyar paraszt lány*) Ferenc Ferdinánd trónörökös, aki tudvalevően Csongrádmegyében több napig vadászgatott, elutazása alkalmával kedves jelenet játszódott le a kisteleki állomáson. Ez a jelenet is azt bizonyítja, hogy az egykori érzelmes kékszemű kis herceg, amikor javakorabeli férfivá fejlődött, megőrizte szívének gyöngédségét, jóságát.

Amikor a trónörökös a vasuti kocsihoz lépett, a feljártó előtt egy polgáris öltözetű fiatal nő állott egy öt éves leánykával, aki fehérkeztűs kis kezében virágcokrot nyújtogatott a fenség felé és épen egy versikébe fogott bele, amikor a trónörökös lehajolt hozzá és ott a nyílt állomáson az ölébe emelte a gyermeket.

— Nekem adod a virágot? — kérdezte a trónörökös magyarul.

A kis leány elhaló hangon morzsolgatta az előre betanított versikét, melyből a trónörökös és a körülötte állók csak e néhány szót érthették meg:

— És áldja meg az isten fenségedet, fenséges hitvesével hazánk dicsőségére...

A trónörökös a szívére szoritotta a gyermeket, azután átadta az anyának a következő szavakkal:

— Igen kedves gyermek, ön gondos anya.

A csokrot megtartotta magának és mosolyogva szolgáltatta.

— Hogy hívják baba? — kérdezte a gyermeket.

— Németh Juliskának... az óvodába járok... Apám Németh István vasuti pályafelvigyázó, édes anyám született Kordás Veron...

A trónörös kérésére Rummerkirch báró főhadsegéd a kis leánytól és az anyjától hallott adatokat följegyezte, azután ismét lehajolt a kis leányhoz, megsimogatta az arcát és azt mondta neki:

— Pá, édes Juliska! Olyan kedves volt. A virágait magammal viszem Bécsbe. Pá! Pá!

Ötven művészi fénykép az Aradi Közlöny naptárában.

★

Az Aradi Közlöny nagy képes naptára az idén a szokottnál is nagyobb terjedelemben és dusabb tartalommal jelenik meg. Az értékes irodalmi részen kívül a következő képek tartikják a naptárt.

— Aradi írónők. Csécsi Imréné, Darányiné Tausch Elvira, Grallertné Martini Hilda, Bocu Szeverné, dr. Prohászka Lászlóné.

Aradi gyermeknap. Tisch Mór dr. né gyűjtő sátra 1911. június 4-én a Hungária előtt.

Az aradi állami főreáliskola gyorsírókőre által előadott „Gitt” egylet c. vígjáték szereplői.

A Lloyd palota.

Háromszáz kilométer a Maroson.

Aradi lövészek Rómában. Az auconai hajó uton.

Az A. A. K. őszi atletikai versenyről. 2 kép.

György János dr. a jeles — magával meghasonlott unitárius lelkész, az aradi Neuman-gyárban zsákhordó volt. Most angol nyelv tanításával keresi kenyerét.

Weil Magda, az aradi hangversenyek hegedű-művésznője.

Simon Karolin, az Iskolatársnők Szövetségének megalakítója és a szövetség előadásának főrendezője.

Dr. Wagner Józsefné, az aradi koncertek hegedű virtuozza.

Löwy Rózsi, műkedvelői koncertek énekesnője.

Zoltay Mátyásné, zongora virtuoz.

Képek a cs. és kir. 12. huszárezred gyakorlatairól: 1. A gerendákat a felfuvott uszózsákokra kötik. 2. A felfuvott uszózsákokból készült tutajt a vízre tolják. 3. Átkelés a Maroson a kompon.

Neogrady Dóra, az aradi színház új énekesnője.

NEUMANN M.

uri szabó

es. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

Oszi és téli nagy képes árjegyzéke megjelent.

Kívánatra ingyenes bérmentve.

2174

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Uj divatüzlet varrodával

egybekötve

Arad, Deák Ferenc-utca 8. sz.

Van szerencsénk a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli piacon szerzett bő ismeretségünk folytán egy divatárú üzletet női kosztüm és fehérnemű varrodával egybekötve nyitottunk. — Elvállalunk női kosztümök, pongyolák, bluzok, női fehérneműk, gyermekruhák gyors és pontos elkészítését. Nagy választék női angol kosztüm szövetekben. 5729

Maradék szövetek felárban.

Kiváló tisztelettel

Mészáros Testvérek.

Nográdi Malvin, az aradi színház új énekesnője.

Győző Alfréd, az aradi színház új komikus.

Györgyösi Böske, az aradi színház új segéd színésznője.

Mucsi Anna, az aradi színház új táncosnője.

Beóthy László, az új kereskedelmi miniszter.

Glattfelder Gyula, csanádi püspök (Arad 1911. évi vendége.)

Chorin Ferenc dr., a Gyáriparosok Országos Szövetségének elnöke. (Arad 1911. évi vendégei.)

Képek az aradi löversenyéről. (2 felvétel.)

Az aradi turf közönség.

Tereplovaglás Arad—Barnacel között.

Pankotai cigányiskola tanulói.

Uj középületek: 1. Az épülő kultur palyota. 2. A félig kész pályaudvar.

Erdősi György vasuti altiszt, akit szerezte Bilicska Teréz cselédleány aradi lakásán megölt.

Ezenkívül Arad-, Csanád-, Temes-, Hunyad- és Békésmegyék pontos címtárát, naptári részt, névnapok és vásárok betűsoros jegyzékét, számos hasznos tudnivalót, apró élceket stb. tartalmaz.

TANÜGY.

(—) Gyorsíróverseny a főreáliskolában. Az állami főreáliskola gyorsíró-köre a hó 8-án délelőtt tartotta Polgár Gy. Ödön dr. tanárnak vezetésével II. házi versenyét, melyen a kitűzött 100 korona értékű jutalomdíjakat a következők nyerték el: az I. fokon Dózsa Iván és Kozma Gusztáv; a II. fokon Mojzsis János, Virányi Elemér, Bogdány Nándor, Silbereisz József, Juhász Attila, Borbély Béla és Fischer Ernő; a III. fokon Sebőffier János, Schultz Mihály, Szántó László, Adler Sándor, Moskovits János, Pasternák Márton és Salamon Ödön; végül a IV. fokon Traytler Endre, Juhász József, Farkas Géza, Zsótész János, Salamon Béla, Löwy Sándor, Balla Béla, Goldschmidt József, Leuchter István, Vadas Béla és Szabó Sándor.

MULATSÁGOK.

(=) Zászlószentelés. A Berossényi asztaltársaság holnap tartja zászlószentelési ünnepségét. A tagok a Központi szálló különtermében gyűlekeznek, ahonnan a Minorita-templomba vonulnak. A szegbeverési ünnepély délután 2 órakor a Központi szálló különtermében lesz. Este nyolc órakor kabaré, majd ezt követően tánccsere fejezi be az ünnepségeket. Az egyesület elnöksége kéri a tagokat, hogy teljes számban és pontosan jelenjenek meg.

(=) Sylveszter-estély. Az Aradi Munkás Testvér Egyesület által az Iparosház nagytermében rendezendő Sylveszter-estélyére nagyban folynak az előkészületek. A fiatal egyesület vezetősége s az agilis rendezőség mindent elkövet, hogy az estély minden tekintetben sikerüljön s minden résztvevő kellemesen és jól érezze magát. Az estély műsorán a legjobb nevű műkedvelők s ezenkívül az Ébredés dalkör szerepel s a műsor minden egyes pontja élvezetes perceket fog szerezni a közönségnek. Az estélyre a meghívó a közeli napokban lesz kiosztva.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Tűzoltó Egylet parancsnoksága vasárnap délelőtt 11 órakor a laktanyán tüst tart.

(*) Izraelita községkerületi közgyűlés. Az Arad-, Temes- és Krassószörénymegyére kiterjedő XXIII. izraelita községkerület nagypéli Sternthal Salamon elnök elnökielte alatt kedden délelőtt 10 órakor rendes közgyűlést tart Aradon, a zsidó hitközség finiskolójának dísztermében. A közgyűlést megelőzőleg hétfőn este 5 órakor ugyanott előértekezlet lesz. A közgyűlésre a kerületi képviselők nagy számban jelentkeztek.

(*) A Kossuth-asztaltársaság tagjait kérjük, hogy Szendrey Mihály és Barabás Béla dr. tiszteletére rendezendő társasvacsorára jezyeiket Láng Ferenc és Porozán Lajosnál még ma váltásák meg, nehogy helyszűke miatt a később jelentkezők igényei ki ne elégíthessenek. Holgyeket és vendégeket is szívesen látunk. Az elnökség.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Regula Ede bünpöre a Kurian. Regula Edének, a borsodedelényi rablógyilkosnak bünpöre január 23-án kerül tárgyalásra a Kurian. Regulát a miskolci eskübiróság tudvalevően három rablógyilkosság miatt kötélhalálra ítélte. A bünügyet a Kuria I. büntetőtanácsa tárgyalja Vavrik Béla másodenök vezetésével Vaikó Pál bíró előadásában.

§ Az apagyilkos kivégzése Párisból jelentik: Tegnapp kivégezték Jules Hamedet, aki atyját agyonlőtte s úgy akarta a dolgot feltüntetni, mintha atyja öngyilkosságot követett volna el. A gyilkos az atyjától örökölt három ezer frankot az alanszoni kórháznak hagyományozta.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. Budapest. Nagyon olkésott vele.

L. B. Egylet felhasználunk. Egyébként pedig ez se egészen új.

Mit használjunk hajhullás és fejkorpa ellen

3611

Mint a hajhullás és korpaképződés leg-hathatósabb ellenszere a világhírű Dr. William Patterson-féle szagtalanított és töbezbrősen reotifioált petroleum kivonat van elismerve. Ezen kivonat a forgalomban

Dr. William Patterson American Hair Petrol

néven szerepel. Egy üveg ára 2 korona. Kapható Aradon

Hánzu Nestor Vöröskereszt Drogeria

Weltzer János-utca 2. sz.

Magyarországi főlerakati: Barabás és Stefanovits droguisták, Budapest, Alagut-utca 5. szám alatt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad december 8.

Még mindig az időjárás rendellenes volta aktuális.

A mezőgazdasági állapot ezidőszórint ki-elégítő.

A gabonaüzlet irányszatá változatlan.

Elkelt a pénteki piacon:

1000 mm. buza	11.10 - 11.20
800 mm. tengeri	8.00 - 8.20
— mm. rozs	9.50 - 9.60
— mm. árpa	8.60 - 8.70
— mm. zab	9.—

Az árak ötvenkilogramonként, koronákban vannak megadva.

— Valódi muraközi hidegvérű (Nori) fajlovak. Földbirtokosoknak, uraságok, gyárosok és gazdáknak megvételre ajánlok valódi muraközi hidegvérű (Nori) fajlovakat, ugyminc igazságotakát fél- és egész nehéz minőségben, ugyszintén anyakancákat, tenyés csikókat, továbbá jól-bevált kocsilovakat közvetlenül a tenyésztőktől. Minden további felvilágosítást és kitűnő referenciát azonnal ingyen ad Kreutz Lipót löbzománys és nagyfuvaros Csáktornya, Muraköz. Magyarország. Sürgőnycim: Kreutz Lipót Csáktornya. 5562

Braun M.

ferfi- és fiugyermek-ruha áruhaza
Arad, Jozsef főherceg-ut 3., (a Kossuth szoborral szemben.)

Nagy választék!!!

2602

Olcsó árak!!!

Küldön osztály mértékszerinti rendelésekre.

Budapesti Áru- és Értéktőzsde.

Készlet

Budapest, december 9.

Készárú.

Amerika 1/4-el magasabb. Kínálat mérsékelt, vétel-kezdv gyenge, 15 ezer mm. változatlan.

As árak 50 kilónként számítva:

Határkő.

Déli 2 órai
születés

Buza 1912. Áprillist	11.84	11.85	11.84	-11.85
Rozs 1912. Áprillist	10.39	-10.40	10.3	-10.38
Tengeri 1912. májusi	8.44	8.45	8.43	-8.44
Zab 1912. Áprillist	9.83-9.84	9.77-9.78		

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. december 9.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	—	—	—	10.80	10.99
77	—	—	—	10.90	11. —
78	—	—	—	11.00	-11.10
79	—	—	—	11.10	-11.20

Buza (Temesvári kerek. ár):

75 kilogrammos	—	—	—	10.70	10.80
Ress	—	—	—	9.30	9.40
Arpa	—	—	—	8.60	8.70
Zab	—	—	—	8.80	8.85
Tengeri	—	—	—	7.55	7.60

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— December 9 —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₁₀	110.60
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀	90.60
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀	70.75
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₁₀	91. —
Horvát-észtonv. földteherm. kötvény	92.60
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	220. —
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	153. —
Osztrák járadék papírban	91.75
Osztrák járadék esztibe	94.75
Osztrák járadék aranyban	115.75
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀	91.75
1880. évi osztrák államsorsjegy	160. —
Osztrák-magyar bankrészevény	19.95
Magyar hitelbank-részevény	847.25
Osztrák hitelintézet részvény	637.25
Osztr.-magy. államvasúti részvény	780.25
20 frankos arany (Napoleonkor)	14.03
Német orodalmi márka	117.65
London vista	240.6
Páris vista	96.87 1/2
20 márkás arany	23.52

Kőbányai sertéspiac.

Dec. 9

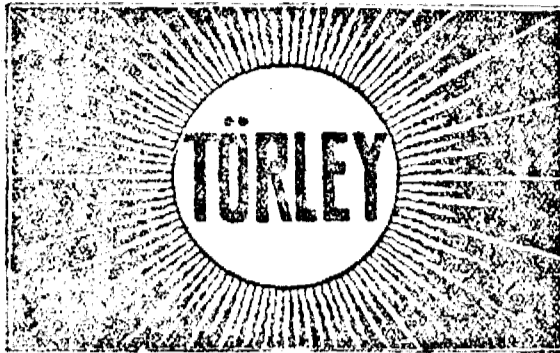
December 7. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 146 — 148 fillér. Fialat közép (páronként 251 — 320 kilogrammig terjedő súlyban) 154 — 156 fillér. Közép (páronként 240 — 280 kigr.) 156 — 160 fillérig.

Sertéselétszám: 1911. évi december hó 5. napján volt készlet 21843 drb. — 1911. december hó 6. án felhajtott 69 drb. — 1911. december 6-án elszállított 537 drb. — 1911. dec. 7. napján naradt készletben 21375 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

6798

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1911. december hó 10-én

Délután 3 és fél óraker mérsékelt helyekkel:

Szép Heléna.

Operette 3 felvonásban.

Este 1/8 óraker roades helyekkel:

B) bérlet.

B) bérlet.

Iglói diákok.

Diákélet dalokkal, 4 felvonásban. Irta és zenéjét szerző: Farkas Imre. Karagyó Tiger Arpad. Rendező: Polgar S.

SZEMÉLYEK:

Petki János	Ladizslay J.	Holeczy	Huszár K.
Pali, fia	Dr. Beregi S.	Az igazgató	Csáki F.
Ticák Tódor	Polgar S.	Külsőtelki	Tóti Vass Jenő.
Bvike leánya	Neugály D.	Szántor Akos	Delli Lajos.
Silá-zuhli	Cseh Ferenc.	Simák György	Vány L.
Kostrápszky	Kulcsár L.	Odobina	Győző A.

Kezdeté este 1/8 óraker.

POLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-terti új Lloyd-palettában.

Nemzeti Magyar Terményos Színház aradi színháza

Ma vasárnap, 1911. december 10-én:

1. Totó örvendez Humoros. — 2. A bűn küszöbén. Nagybaűsa dráma — 3. A két oimhora. Kacsagtató.
4. Kísértetek. Szenciációs dráma 2 felvonásban. Sláger kép.

Az előadások kezdete délután 2 órától folytatódagossan 11-ig tartanak.

Arányok: Párny 1000-1000 1 kor. Zartsék 1 kor. 1000 1000. Bék hely 80 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Arányok ingyen kapni a jegyződőknél.

Saját zenekar.

Készlet. Bóttel.

**A titkot, fiatalnak és
szépnek lenni :-:**

megfejtett az amerikai „OJA” csodaszappan egyszeri alkalmazása által. „OJA” egy feltétlenül hatásos, biztos eredményű szépség szer és az arc bőrnek üdéséget kölcsönöz. Mindenféle arctisztítást teljesen eltüntet „OJA” a legdurvább kezét puhává, tisztává, gyöngéddé és finommá teszi. Egy nagy adag 2 korona, egy kis adag 1 korona.

Ügyeljünk az

6808

„OJA”

névre, mert a csomagolást megtéveszthetően utánozzák.

Kapható Aradon:

HEGEDÜS GYULA, HANZU NESTOR és RIEDL ÖDÖN üzletében.

UJANIA

szépségkép színház.

(Máró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-ter mellett.)

Ma vasárnap, 1911. december 10.

1. Életlen kard. Humoros. — 2. Az öt Clown artista. — 3. Sziklavölgy a francia Alpokban. Termetzet utáni felvétel.
4. A kísértetek 2 felvonásban. Sláger kép. 1200 méter.

Arányok d. n. 2 órától kezdve este 11 óráig

Arányok: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 40 fill., IV. hely 20 fill., V. hely 10 fill.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A költségvetés részletek a nevelésről kálap nélkül megjelölés.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

MAIDT és SCHRODT

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 17., REINHART-HÁZ.

SALAMANDER
cipők elárulása.

Oriási választék
valódi amerikai
VADASZ-CZIPÓKBAN.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányú cipők aradi kizárólagos egyedárasítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt Egység árak: Hölgyek és urak részére 16 K. 50 f. viselhet. luxus kivitel 20 . 50 .

WEINBERGER JÁNOS, ARAD

elsőrendű cipőáruház. 1316

Tessék-a kirakatot megtekinteni. Telefon 312. szám.

FRACK :: SMOCKING :: ING és MELLÉNY DIVAT KÜLÖNLEGESSÉG.

GALLÉB :: NYAKKENDŐ :: KEZTYŰ HIGIENYA NAGYVÁLASZTÉK.

VÁROSI és MEGYEI SZOLID KISZOLGÁLÁS. TELEFON . . . 765

KALAP-UJDONSÁGOK!!!

- GYAPJU KEMÉNY 4-6 K.-IG
- ANGOL-NYULSZÓR 7-9 „
- JAMES & E. HILLS, LONDON 9-10 „
- PLESS VILGOS OS. ÉS KIB. 2169
- UDVARI SZÁLLITÓ . . 12-14 „

NYILTTÉR.***Köszönetnyilvánítás.**

Mindazoknak, akik szeretett férjem elhalálása alkalmával részvételükkel fájdalomukat enyhítették, különösen a Chewra Chadisa szent egyesület eljárási nemes jószívűségükért, továbbá Dr. Avarffy és Dr. Mann orvos uraknak lelkiismeretes kezelésükért nem mulaszthatom el ezúttal is úgy magam, valamint családom nevében hálás köszönetemet kifejezni.

özv. Messer Márkuszné
és családja.

AZ ARADI**FILHARMONIA EGYESÜLET**

zenekara a cs. és kir. 88. gy. e. zenészeivel kiegészítve

ZELLNER SÁNDOR karnagy vezetésével

1911. évi december 10 én vasárnap d. u. 5 órakor

a Fehér Kereszt szálló nagytermében.

tartja fennállásának 22. évében, ezen évadban második bérleti

**SZIMFONIKUS
HANGVERSENYÉT**

a következő műsorról:

1. Wagner: Rienzi nyitány. 3. Sibelius: Táncintermezzo.
2. Bizet: Roma szimfonia. 4. Goldmark: Scherzo.

5. Mozart: Varázsfuvola nyitány.

Jegyek kaphatók: SCHERHAG H. ÉS FIA női kézműkereskedésében (Andrássy tér 14) és a hangverseny délutánján fél 5 órától kezdve a pénztárnál az ülőhelyekre 6, 5, 4, 3 kor., állóhelyre 2 kor. árban. 5968

Kávé és tea

Kivonat KOTÁNYI JÁNOS árjegyzékéből:

Nyers kávé:

Jamaika 1/2 kg.	K 1-60
Portorico 1/2 kg.	K 1-90
Cuba 1/2 kg.	K 2-00
Arany jáva 1/2 kg.	K 1-70

Pörkölt kávé:

Saját villanyerőre berendezett gőzkávépörkölőből	
Jó minőségű 1/2 kg.	K 1-90
Finom minőségű 1/2 kg.	K 2-20
Legfinomabb keverék (Cuba, Arany, Menádó, Mocca) 1/2 kg.	K 2-60

Tea:

Törmelék-tea 1/2 kg.	K 2-50
Congó-tea 1/2 kg.	K 3-00
Családi keverék 1/2 kg.	K 5-00
Legfinomabb Király-tea 1/2 kg.	K 6-00
Ceylon-tea a legöregebb zamatu 1/2 kg.	K 6-00
Kitűnő teasütemény-keverék 1/2 kg.	K 0-80

Rum:

1 liter családi tearum	K 1-90
1 liter finom brazillai rum	K 2-40
1 üveg 2/3 liter finom jamaicai rum	K 3-50

Kotányi János

kávé- és tea-nagykereskedő

Budapest, Bécs, Berlin, Abbázia

Arad, József főherceg-ut 3. 5949

Telefon 809.

Telefon 809.

Rendkívül olcsó árakon

Karácsonyi

és ujévi ajándékok

**Brilliánt és arany-
ékszerek óriási vá-
lasztékban.**

Ezüst disztárgyak és ezüst evőeszközök nagy raktára. Szivar készletek, cigaretta tárcák, ezüstbotok. Rendkívüli nagy választékban elsőrendű órák arany, ezüst és acél tokban. Iga órák minden kivitelben. — Külön helyiségben china ezüst.

GRALLERT J. ÉS FIA

Órás- és ékszerész üzlete
Arad, Andrássy-tér 22. szám.

**Olcsó
karácsonyi
eladás!**

INGUSZ I. ÉS FIA

cég

a Weitzer János-utcában

egyesített

2 üzletének helyiségében

óriási mennyiségű ka-
rácsonyi ajándéktár-
gyak eladását

most már csak

a Weitzer-utcai

könyv- és papirkereskedésében

megkezdte.

**Csak azoknak
cigarettaizoknak**
a kik egészségükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 1-2 fillert többet naponta

Clubspecialite

20 lap 20 fillér
10 lap 12 fillér

Védjegy: 1 doboz (100) hüvely 70

Orvosi tanácsra a lapok nyomtatásánál de minden lapocskában benne van a védjegy és a gyáros aláírása „MODIANO” víznyomással.

Kapható: Huszerl M. dohánykülönlegességi áru-
dájában. 5808

LLOYD HITELVÉDŐ EGYESÜLET

Próbainformációk
cégekről és magánse-
mélyekről (álláske-
resésről) a kor-
hírtől től és foglalko-
viselő az ország min-
den részében
Elváltatja a legtel-
esebb és legújabb ke-
szelések nyilvántar-
tását és költség-
mentesen behajtá-
sát jutalék lejárta-
táig továbbá részvényár-
sások és szövetkeze-
tek alapítását, egy-
szintű cégek száma-
tárát.

Budapest, Andrassy-ut 24.

Telefon { Információ osztály 177-45.
Behajtási : 119-11.
számok { Transactio : 42-43.

Sürgőnycim: **Lloydibus.**

Képviseletet minden városban alkalmazunk. 5965

1868. óta fényesen bevált BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

G. Hell & Co. gyártmánya.

Kiváló bőrcel orvosok ajánlatára Európa legtöbb államában tá-
nyos eredményekkel alkalmazták

mindennemű bőrkiütések

főleg krónikus és pikkelyes bőr és 610-di kiütések, továbbá reze-
or, fagyselek, lábizadás, fej- és szakálpikkelyek ellen. Berger
kátrány-szappana 40 százalékos kátrányt foglal magában és le-
nyegesen előrébb a kereskedelemben forgó egyéb kátrány-szappa-
noktól. Makaos bőrbajoknál alkalmazzák a nagy hatású

Berger-féle kátrány-kénszappant

l. Enyhébb kátrány-szappan gyanánt, a bőr tisztáltságot ellen,
a gyermekek bőr- és fejen való kiütései ellen, valamint minden-
nap használata mint felülmúlhatatlan mosó- és fürdő-szappan
szolgál a

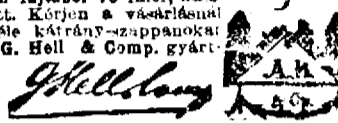
Berger-féle glicerín-piperészappan

szappanban 35 százalékos glicerint foglalnak és a mely illatosított van.
Kiváló bőrceló szerként használják továbbá kitűnő sikerrel a

Berger-féle borax-szappant

szappanok ellen, napégés, szoplok, fűződik és más bőrbajok
ellen.

Az ábrakonként minden fajtából 70 fillér, hasz-
nálható utasítással együtt. Kérjen a vásárlásnál
szívesen Berger-féle kátrány-szappanokat,
borax-szappanokat, G. Hell & Co. gyárt-
mányait és vigyázzon
az itt ábrázolt véd-
jegyre és a mellette
lévő cégjelzésre, mely

minden címken ott kell hogy legyen.
Külföldön Bécsben 1883-ban díszokmányokkal és a párisi 1900.
évi világkiállításán arany éremmel.

A Berger-féle szappanok minden más gyógy- és higiénikus szappanok
szappanok mellett használati utasításokon fel vannak sorolva.
Kaphatók minden gyógyszerertárban és szakbarátság üzletben.

Nagyban: **G. Hell & Comp., Wien, L. Eiberstr. 5.**
Magyarországi főraktár: **Török József gyógyszer-
üzlet, Budapest, Király-u. 12.** Thalimayer és Getz,
Zelny-utca, Koehmeister Fr. utóda, Holc-utca 8.
Melnár és Moser droguériák, IV., Koronaharcs-
utca 9. szám. Detsányi Frigyes drogeria, Marok-
kői-utca 2. Kesztyűben Magyarország összes gyógy-
szertárakban.

Arad: **G. Földes Kelemen, Hajós
Árpád és Rozsnyay Mátyás** gyógy-
szerész uraknál, **Vojtek és Weisz** dro-
gueriájában, **Hegedűs Gyula** üzletében
Andrassy-tér 15. és kapható az összes hazai
gyógyszerárakban. 1427

GUBER FORRÁS

A LEGKÖNY-
NYERHETŐ
KÉSZÍTHETŐ

ARZÉNES VIZ

VÉRSEBÉGÉNYSÉG SÁPKÓR
IDEGGYENGESÉG
ÁLMATLANSÁG
ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI
ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUERIÁK
ÉS ÁRVÁNYVIZKERESKEDÉSHEBEN

6994

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ.

Névjegyek

csinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könnynyomdájában.

KÖHÖGÉS

rekedtség és furut eillen nincs jobb a
RÉTHY-féle pemetefü cukorkánál!
Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és hatá-
rozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok
haszontalan utánzata van. 6731
Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név.
1 doboz ára 60 fill. mindenütt kapható.

Aradi Ipar- és Népbank pénzváltó üzlete

Fehér Kereszt szálloda épület.

Telefon szám 100.

Konverzionális jelzálog sorsjegyek.

Huzás már f. hó 27-én.

Főnyeremény: **egy millió korona.** Igérvény ára 12 kor.

Eladjuk e sorsjegyeket szorosán a napi árfolyamon 175 koronáért, készpénzfizetés vagy letétiv elle-
nében, mely utóbbi esetben 35 korona lefizetendő a hátralékos vételár mérsékelt kamat megtérítése
ellenében, tetszés szerinti részletekben törleszthető.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyó-
számlára. A legnagyobb kényelmet nyújtja
a közönségnek, amennyiben a hivatalos órák alatt d. e. 9-12, d. u. 1/2 3-1/2 7-ig
áll rendelkezésére.

Vesz és elad értékpapírokat, sorsjegyeket, érc- és idegen pénzeket.
Elfogad tőzsdei megbízásokat.

Előlegeket nyújt értékpapírokra.

5921

A magy. kir. szab. Osztálysorsjáték főeláru itó helye. — Az általunk eladott 12698 sz.
osztálysorsjegy 600,000 koronát nyert.

Aradi Ipar- és Népbank pénzváltó üzlete.

Alaptőke és tartalékalapok 7.000.000 koronán felül.

American Shoe Company Ltd.

B U D A P E S T,

V., Dorottya-utca 6. sz. és VII., Erzsébet-körut 42. szám.

Kizárólagos elárúsítása a követbező világhírű és elsőrangú amerikai cipőgyártmányoknak:

4882

Uruk részére:
 Edwin Clapp and Son
 Barry
 Walk-Over
 Commonwealth

Gyermekeknek:
 Piehler.

Hölgyek részére:
 Sorensis
 Cousius
 Laird Schober
 Queen

Kérje ujonnan megjelent képes árjegyzékünket.

LEGOLCSŐBB EKSZER-ÓRA VASAR
 FARKAS-STREICHER-GYÉRMEL
 ARAD TOKOLY TER
 ED. ARADIN AKLANI
 MARIA ANULIÉNE-ÉRŐJ
 10 GR. SÜLŐBÁN
 21 KORONA
 EGY DUPLAFEDELÜ
 EZUST NŐI ÓRA 10
 KORONA STB. STB.

JUHÁSZ ÉS TÁRSÁ
 MODERN KÖNYVESHÁZA
 ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDESE
 megnyitják december hó 11-én.
 Andrássy-ter 16. Telefon 265.
 Telefon 265. Telefon 265.

A legelegánsabb női felöltők csak

GYÖRGY MENYHÉRT

ÉS TÁRSA

Női felöltők

Áruházában

TELEFON: 855.

ARAD

ANDRÁSSY-TÉR 8

a Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

OCASSIO ELADÁS

A közelgő karácsonyra való tekintettel, az összes raktáron levő áruk a mai naptól mérsékelt áron lesznek eladva.

OLCSÓ ÁRAK.

HIPNOTIZMUS.

Akar-e ama sajátos és titokzatos erő birtokába jutni, amely nőket és férfiakat egyaránt elragad és lebilincsel, mely gondolatokat befolyásolja, kívánságait ellenőrzi és önt minden helyzet urává teszi? Az élet tevé vagy esztendő esztendővel az-ik számára, akik a hipnotikus befolyás titkát megértették: azok számára, akik maguotikus erejüket kifejlesztik. Öntön tanulhat: betegségeket és rossz szokásokat gyógyszer nélkül gyógyíthat: mások barátságát és szeretetét meggyerheti: ajóvedelmét megbővítheti: becsúgyát kielégítheti: megazavadulhat minden good és bajtól: emlékező tehetőségét elebitheti: minden családi nehézséget legyőzhet: legerdeklőssitőbb feloldásokat adhat és oly csodálatos maguotikus erőt gyakorolhat, mely elhárítja mindazon akadályokat, melyek az ön sikerének útjában állanak. **Villámgyorsan gyorsan hipnotizálja az embereket; önmagát vagy bárki másat bármikor, nappal vagy éjjel elaltathatja — elúvén kint és szenvedést. Ami ingyenes könyvünk feltárja önnek e csodaszert tudomány titkát. Alaposan megmagyarázza önnek azt, hogy miképen használhatja ezt az erőt saját helyzetének javítására. A legelismertebb mód n nyilatkoznak felőle papok, ügyvédek, orvosok, kereskedők és uri hölgyek. Mindenkinék használ. Nem kerül semmibe. Ingy példányt sziveskedjek azonnal vagy egy üztil-lóres levelezőlap vagy huszonöt filléres bélyegű levél útján címezve New-York Institute of Science, Department 115 L, Rochester, New-York, U. S. A." hozzánk fordulni. 0690**

VILÁGHIRŰ MŰVÉSZNŐK

Ivonne de Treuille,
Arnoldson Sigrid,
Medgyaszay Vilma,
Szamosi Elza,
Petráss Sári,
Fedák Sári,
Berky Lilli stb.

mind, mind az egész ország hölgyközön-
sége csakis Dr. BIRÓ-féle törv. védett

Havasi gyopár krém
használ.

Nagy tégely. 1 kor. || Szappan . . . 70 fill.
Mosdóvíz . . . 1 kor. || Puder . . . 1 kor.

Főraktár:

5093

Dr. BIRÓ gyógytára, KOLOZSVÁR

Araden kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Igaz Sándor

ékszerüzlete Arad, Andrassy-tér, Minorita-palota.

Karácsonyi ajándékul

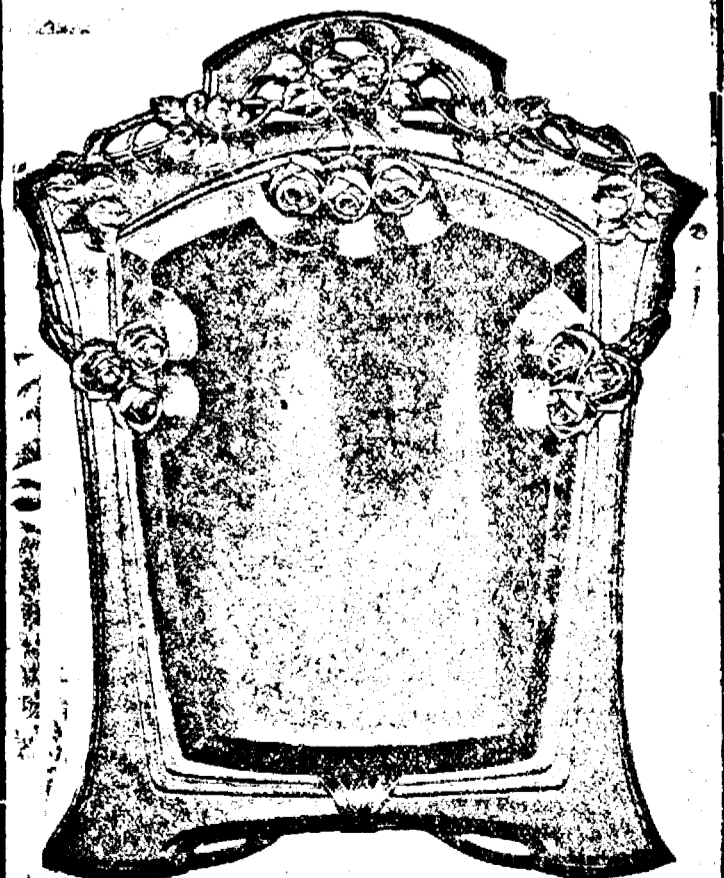
ajánlja dusan felszerelt raktárát, gyémánt, briliáns, arany, ezüst ékszerekben, ezüstneműekben.

Hárfahangu, harangütésű inga- és álló órákban.

Külön helyiségben elsőrendű china-ezüst áruk.

Szolidan szabott áruk. Telefon 321. Alapítva 1902-ben.

5927 |

Karácsonyra!

Pompás

karácsonyfa
diszek.

Gyönyörű

levélpapírok
és alkalmi tárgyak.

Remek szép

imakönyvek.

Képes

könyvek.

Mesés

könyvek.

a legújabb

Ifjúsági iratok

és karácsonyi levelező-la-
pok jutányosan szerezhete-
tők be

Pichler Sándor,

könyv- és papirkereskedé-
sében Arad, Szabadság-t. l.

Telefon 308.

5947

Karácsonyi
és újévi
ajándékok

Nincsen párja

a valódi nemes posta szelvénynyel igazolt és szárny alatt harzi bélyeggel ellátott **harzi kanári madarak** és tengerentúli díszma daraknak melyek versenyképes olcsó árért Zimmermann János mintacipeszetében Arad, Deák Ferenc-utca 10. sz. alatt kapható. 5968

933—1911. g. sz.

Árlejtési hirdetemény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a gyermekkorházban 1912. évben szükséges kenyér és péksütemény szállítása iránt folyó évi dec. hó 11-én d. e. 1/2. 11 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1 kgrm. kenyér 25 f., 7 drb. péksütemény 20 fill. Bánatpénzül leteendő 100 kor. készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1911. évi november hó 30-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

25655—1911. kh. sz.

Hirdetemény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 8382-223 1897 sz. a. alkotott és kormányhatóságilag jóváhagyott a „cselédmenedekház” létesítéséről, a nő cselédek jutalmazásáról szóló szabályrendelet 4. § a értelmében minden év, tehát a folyó 1911. év végével is cselédjutalom címén 400 koronát tevő 3 díj és pedig I. 200 korona, II. 100 korona, III. 100 korona lesz, az arra érdemes cselédek részére kiadandó.

Ezen jutalomdíjak elnyerése iránt pályázhatnak 18 életévet betöltött jó es hűséges magaviseletű, havi vagy évi bér mellett szolgáló helybelyi vagy idegen illetőségű nőcselédek, kik kizárólag vagy főleg a háznál vagy a család egyes tagjainak szolgálatában Arad sz. kir. város törvényhatósági területén egyfolytában legkevesebb 3 éven át gazdájuk megelégedésére szolgálnak, erkölcsileg kifogás alá nem esnek és a cseléd beiratási díjakat pontosan megfizették.

Azon cselédekre nézve, kik a beiratási díjzétést elrendelő szabályrendelet életbe lépté előtti, vagyis 1882. év előtt léptek szolgálatba s az óta változatlanul mindig egy helyen szolgálnak, a beiratási díj feltétele alól kivételnek.

A jutalomdíjban már részesült cselédnek újabb pályázata esetén a korábbi jutalmazást megelőző szolgálati ideje be nem számítható. A szolgálati idő tartamába be-

számítandó az az idő is, melyet a cseléd oly szolgálatba töltött el, amely szolgálat a cseléd-tartó elhalálása miatt szűnt meg. A díjak kiosztásának alapjául a szolgálói idő nagysága vétetik, elsőbbségben azok részesülnek tehát, kik egy helyben leghuzamosabb ideig szolgáltak. Egyenlő minőség esetén összes szolgálati idejüket véve Aradon legrégebben szolgálnak. Jutalomdíj elnyerése végett december első napjától 15 napjáig tartozik a cseléd gazdája vagy gazdasszonya által kiállított bizonyítvány, cselédkönyve és születési anyakönyvi kivonata bemutatása mellett a kapitányi hivatalban személyesen jelentkezni, ahol jelentkezése ebbeli kérelme jegyzőkönyvbe vétetni fog. A személyesen jelentkezett cseléd a kívánt okmányok mellékleteivel kérelmét írásban is benyújthatja. Később és idő előtt beérkezett kérvények visszautasítottatni fognak. Ha valamely évben a jutalmak egészben vagy részben pályázat hiányában vagy egyéb okok miatt ki nem adhatók, a fennmaradt jutalomdíjak a következő évben kerülnek kiosztás alá.

Arad, 1911. évi nov. hó 20-án.

Sarlot,
főkapitány.

980—1911. g. sz.

Árlejtési hirdetemény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1912. évben szükséges írógép kelékek szállítása és az írógépek jókarban tartásának biztosítása iránt folyó évi december hó 11-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni csak írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1911. évi nov. hó 30-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Aradi Nyomda

Részvénytársaság

készít 100 darab

névjegyet

elefántcsontpapíron

= nyomva =

2 koronáért.

Vidékre 2 korona 40 f.

beküldése esetén bér-

= mentve szállít. =

5468/911 pmsz.

Pályázati hirdetemény

Dengl József által az aradvárosi árvaházban nevelt két r. kath. valásu árvaleány kiházasítása céljából 20000 koronás alapítvány 1910. évi kamatainak élvezetére pályázatot hirdetek és felhívom az érdeklődőket, hogy pályázati kérvényeiket hozám 1911. és december 15-ig nyujtsák be.

A pályázati kérvényhez csatolandó a folyamodó születési anyakönyvi kivonata, az árvaházi igazgató igazolványa, hogy folyamodó az aradvárosi árvaházban nevelkedett a tervezet házasságra vonatkozó anyakönyvvezetői kihirdetési tanusítvány.

A kiházasítási segély csak a házasság megkötése után fog utalványoztatni, ennél fogva a kamat élvezetére kijelölendő pályázó a házasság megkötését a kamat utalványozása előtt igazolni köteles.

Arad, 1911. november 29-én.

Varjassy
polgármester.

Rőfös- és fonál-áru szak-
mabeli 5956

segéd

aki a magyar, német
és román nyelvben jártas
felvétetik.

Ajánlatok:

Wohlberg Lipót, Arad.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

936—1911. gsz.

Árlejtési hirdetemény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1912. évben szükséges füezer és liszt szállítása iránt folyó évi december hó 11-én d. e. fél 11 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: árjegyzék szerint.

Bánatpénzül leteendő 200 kor. készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104 sz. szobában alulírottan az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1911. évi november hó 30-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Védjegy: „Horgony“.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótlék
egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzslésnek bizonyult küszvényéknél, oszónál és meghűléseknél,

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **D. Richter gyógyszerertára az „Arany országhoz“**, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

4758

A drezdai egészségügyi kiállításon megjelentek meggyőződtek arról, hogy az egészség megóvása céljából elsősorban az ivóvizet kell megfigyelni. Aki egészségét szereti, az ne igyék mást, mint a kitűnő gyógyhatású

**gyógyi gyógy-
és borvizet.**

Főelárusító:
KARDOS MIKLÓS
ásványvízkereskedő.
Arad, Deák Ferenc-u. 33.
Telefonszám 647.
A vizet kívánatra házhoz és vidékre is szállítja.

varrógépek
varrásra, himzésre és tömésre a legjobbak.
A leghasznosabb karácsonyi ajándék
minden ház részére.
Singer Co. varrógép részvénytársaság
Arad, József főherceg-ut 9. szám.
(Lutheránus templommal szemben.) 5950

Hirdetmény.

A csálai állami szőlőtelep csomagolóvászson szükségletének fedezésére pályázatot hirdet.
Szükséglet 15000 mtr. 112 cm. széles 0-ös, vagy 6-os juta csomagolóvászson.
Pályázati határidő 1911. december 20.
Szállítási határidő 1911. december 31.
A vászon hazai származását hitelesen igazolva a szabályszerűen felbélyegzett, megfelelő bánatpénzzel ellátott és mintákkal felszerelt ajánlatok alólirott telepkezelőség címen, posta Arad, nyújtandók be.
Arak Arad állomásra bérmentve adandók.
Csála, 1911. december 8. 5951
Telepkezelőség.

Telefon 666. szám. Telefon 666. szám.

**Villanyerőre berendezett
fűszer malom.**

Elfogad: bors, szegfűbors és fehér bors darálását különként 16 fillérért, fahéj és szegfűszeg darálását 26 fillérért.
Ugyanezen cikkek egészen és tisztán darálva jutányos árban kaphatók.

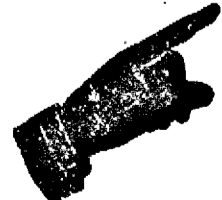
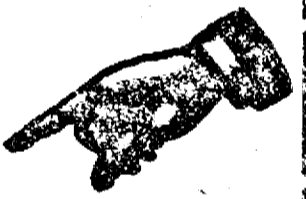
Schulik Lajos, 5973
fűszermalma Arad, Csiky Gergely-u. 10/a.

FOGMÜTEREM.

NOVÁK RUDOLF
ARAD, Szabadság-tér 5. szám.
Müfogspeciálista.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

5942

Ezen rovatban minden szó egy-
szori beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tőh-ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: „ 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elő — avagy levélbélyegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor kiandó. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetőt a kiadóhivatal kiváratra díjtalanul megismerkezteti. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.**

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt ké-
rnek a kiadóhivatalba, ne tessék
szedeti okiratokat mellékelni, mert
szedők semmiféle felelősséget nem
vállalunk. Azokat az ajánlatokat,
 melyeket az apróhirdetés megje-
-vénésétől számított 4 héten belül
elismertjük el nem vissz. a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

„Derék legénynek.”

Betegségem miatt nem mehettem
el. Ha nem neheztel reám, kéri,
előzetes hirdetéssel, levélbeni szí-
ves választát. Micike. 5974

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek
és Weisz Dentollin fogcseréje. I-8268

„Előkelő tisztviselő”

jellegére levél ment a kiadóba. 5978

Egy magános özvegy

uri nő ösmeretséget szeretne kötni
egy uri emberrel, ki öt havonta
segélyezné. Jelige „Vilma” Főpos-
ta résztante Arad. 5958

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és
Weisznál. I-8829

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos,
ugyanott 2 butorozott utcai szoba
Luther Márton-utca 1. sz. a., eset-
leg azonnal is átvehető. 5188

Előkelő vevőkörrel

női kalap salon, teljes berende-
zéssel, eladó. Cím a kiadóhiva-
talba. 5890

Egy jóforgalmu fűszerüzlet
élénk helyen, megfelelő mellékhe-
lyiségekkel és lakással, esetleg
házzal Aradon, vagy Temesváron
megvételre keresetlik. Szíves aján-
latok „Biztos jövő 1912” jellege alatt
a kiadóhivatalba kéretnek. 5955

LAKÁST KERESNEK.

Keresek azonnalra

egy kétszobás utcai garcon lakást
előszoba-fürdőszobával és villannyal,
lehetőleg a belváros közelében, bu-
torral vagy anélkül. Árpád Gyula
Varjassy József-utca 3. 5945

KIADO LAKÁS.

Teljesen modern

1—7 szobás irodának is alkalmas
lakások, raktár és műhelynek
alkalmas pinczék, az Erzsébet
királyné-körút 25. szám alatt (az
igazságügyi palota mellett) épült
új házban. Május 1-re kiadók. Fel-
világosítás nyerhető, József főher-
czeg-ut 18 szám alatt a házmes-
ternél. 5801

Lakások kiadók.

Kölcsey-utca 9. szám alatt három
lakás, két négyszobás és egy há-
romszobás azonnal kiadó. Felvilá-
gosítással szolgál: Horváth, Attila-
tér 1. szám. 5858

Üzlethelyiség

hol jelenleg borbély üzlet van, kiadó
Aulich Lajos-utca 12 alatt. Bőveb-
bet Náder J. késművesnél Andrassy-
tér, Minorita palota. 5946

Egy garcon lakás

lépcsőházi bejárattal, irodának is
alkalmas, azonnal kiadó. Weitzer
János-utca 14. szám.

Egy szép 2 szobás

udvari lakás, fürdőszoba, konyha,
éléskamra elutazás miatt január
elsejére esetleg azonnal is kiadó.
Aulich Lajos-utca 20. 5976

Kiadó lakás.

Gyermektelen tisztviselő családnál
egy csinosan berendezett külön be-
járatu butorozott szoba azonnalra
is kiadó. Bővebbet Aulich Lajos-
utca 7/e. alatt.

Lakás fertőtlenítést

legolcsóbban, legjobban végezheti
Vojtek és Weisz fertőtlenítő sze-
reivel. I-3892

ALKALMAZÁST KERES.

ÁLLÁST KERESŐK!

Ha állást keres, hirdes-
sen az Aradi Közlöny
„Alkalmazást keres” ci-
mű rovatában. Az ered-
mény biztos.

Kitűnő főnökö,

gazdasszonynak is elmegy, helyet
keres. Ajánlatokat kérek: Reithof-
ferné, Erzsébet-utca 9a. 5952

Gépirónő

azonnali belépésre állást keres. Cím
a kiadóhivatalban. 5977

Az Aradi Kereskedők Köre Helyeszközlő Osztályának

HETI KIMUTATÁSA

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár. igazgató.

Szabó Lipót,
irodavezető.

Ideiglenes hivatalos helyiség: Haszinger-utca 6. sz.
Telefon 868 sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—12 óráig.

Keresünk:

ARADRA:

magyar és német, gyors- és gépirónőt
továbbá 1 parasztrőlős segédet.

VIDÉKRE:

4 fűszer, rőtös és rövid,
5 vas és fűszer,
6 rőtös és divat,
3 fűszer és rövid és
4 vegyes kereskedősegédet,
több tanácsot.

Ajánlunk:

4 fűszer és rövid,
1 vas és fűszer,
1 rőtös és divat és
3 vegyes kereskedősegédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan. Kör-
tagjaink előnyben részesülnek. Vidéki
megkeresésekre, azoknak, akik a körnek
nem tagjai — csak válaszbélyeg ellené-
ben válaszolunk. 301

ALKALMAZÁST NYER.

**AKINEK alkalmazottra
van szüksége, a leggyor-
sabbán ér el eredményt,
ha az Aradi Közlöny
apró hirdetéseinek „Al-
kalmazást nyer” című
rovatában hirdet.**

Egy szerényebb

igényű nő, ki a háztartás vezetésé-
ben jártas alkalmazást nyerhet.
Cím a kiadóhivatalban. 4198

INGATLAN.

Kitűnően jövedelmező

kisebb sarok bérház bármilyen
üzletnek alkalmas, a Szabadság-tér
mellett 15.000 frtért eladó. Cím
a kiadóban. 5784

Eladó magánház.

Dessewffy-utca 7. sz. a. új ház
fürdőszobával, előnyös feltételek
mellett, eladó. 5011

Eladó

Révai-utca 2. sz. ház. Bővebbet
ugyanott. 5834

Eladó ház.

Margit-utca 19. szám, mely áll két
két szobás lakás, és egyéb mellék
helyiségekkel 200 □ öl gyümölcsös
kerttel 15 évig adómentes. 5986

Világosan,

Fő-utca 154. sz. alatt egy ujonnan
átalakított kényelmes utcai ház,
esetleg külön egy nagy háztelek
is eladó, előnyös feltételekkel.
Bővebbet Papp Ilona háztulajdonosé-
nél ugyanott. 5958

Eladó ház.

Mosóczy-telepen, Baross Gábor-u.
4. sz. alatti, a főut mentén, kitűnő
helyen fekvő ház, mely áll lakás-
ból nagy műhelyből, tágas szinből,
szép telekkel, előnyös feltételek
mellett eladó. A feltételek meg tud-
hatók dr. Kell József ügyvédi iro-
dájában. 5966

Gartner Samu

kerékpár- és varrógép raktára
Weitzer János-utca 2. szám.
Telefon 751.

Új kerékpárok a legjutányosabb
árakon. — Raktáron tartok 50 da-
rab használt kerékpárt 50 koroná-
tól feljebb. — Telefon 751.

Kerékpár és varrógép szakaszoró javító-műhely.

Kerékpáron

Gyorsfutár Vállalat ::

Telefon 848.

Iroda: Atsól Péter-utca 1. szám,
(Zsinyi-utcal oldalon.) 1248

Csillárok,

Villamos felszereléseket

legolcsóbban

Diamant-ná

Atsól Péter-utca 2. (az utcán)

Jó egészségének

fontartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkitűnőbb fájdalom-
nélküli gyomortisztító házi szer.
Ize édes, hatása gyors és biztos.
1 üveg utasítással 40 fillér.
12 üveg franco K 4-80. Kapható
kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszerárterében 4676

ARAD, HOROS BENI TÉR.

Ezen rovatban minden szó egy-
szori beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főh.-ut 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elír — vagy levélbéllyegeken. Tudakosodásnál a hirdetés száma mindenkor köztendő. Levélbeli megkereséseknél. (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelöndők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kívánatra díjtalanul megszerkeszti. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.**

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HA venni, vagy eladni akar, a legcélszerűbb, ha az Aradi Közlöny apró-hirdetéseinek 'Vétel és eladás' rovatát használja

Értesítés!

Van szerencsénk a jótékony célú asztaltársaságok igen tisztelt vezetőségét értesíteni, hogy szegény gyermekeknek karácsonyi ajándékkul szánt cipőket a legolcsóbb árban számítjuk. Pártoljuk a helyi ipart! Aradi Cipészek Termelő Szövetkeze, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja. 3451

Czipő ecceasio

leszállított árakkal Klein József czipőüzletében Petőfi-utca. Város, és megyei telefon 826. szám. 3725

Házbér könyvek

kaphatók Pichler Sándor könyv- és papír kereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308 sz. 2551

Új női kalap divatterem.

Uri hölgyközönség szives figyelmét felhívom Arad, Forray-utca, gr. Hunyady-palotában megnyílt és modernül berendezett női kalap divattermemre, ahol legelegánsabb őszi és téli bécsi és párizsi modell kalapok dus választékban legolcsóbb árakban kaphatók. Kitűnő tisztelettel Havas Gizella. 4931

Karácsonyi vásár!

A ki olcsócipőket akar, az keresse fel okvetlen saját érdekében az amerikai czipőáruházat (Salacz-utca 1., ahol most gyári árban lesz kiarsítva. 3988

Kitűnő hegyi ujbó

— 100 hektó — kisebb mennyiségben is azonnal eladó. Értekezhetni Magyar-utca 26. 5933

A világhírű amerikai

„Vera” cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szerkezhetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Bor eladás.

Mericskay Sándor arad-hegyaljai bortermelő ajánlja saját termésű kitűnő ó- és ujbórait hordókban és palackokban, valamint saját termésű törkölypálinkáját. Arad, E. Választó-utca 26. 5445

Képekerekből 4301

legnagyobb választék, legjutányosabban lesznek elkészítve Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa és diszmláru kereskedésében. Telefon 568. Üvegezést is elvállal.

Használt

villanyluszterek, szobaklozet, többféle házcikkek olcsón eladók. Cim a kiadóhivatalban. 5979

30—40 métermássa

makulatura olcsón eladó, Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében, Andrassy-tér 16. 555

Kopott parket

tűkőrfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsöli fel. 1-3322

Használt

nagy amerikai íróasztalt keres megvételre Ingusz I. és Fia cég. 5981

Karácsonyi és ujví

szükségletek, névjegyeket, írói cikkek, dísz levélpapír 40 f.-től, 1000 féle szemképrázató karácsonyfadiszek, csodagyertyák, társasjátékok, bélyeg-, fénykép- és levelező lap albumok imakönyvek-fatárgyak festésre, mesés és képeskönyvek legolcsóbban beszerezhetők. Krausz Paulin könyv- és papírkeres. színházépület. 4817

Eladó 5954

egy zöld plüs otomány, értekezni lehet Vécsei utca 4 sz. ajtó 7. sz.

Karácsonyfák

4, 5, 6, 7 méter magasak, olcsón kaphatók, Asztalos Sándor-utca 10. sz., dr. Keppich-ház. 5970

Teljes

rőfős és rövidáru üzletberendezés eladó. Bővebbet Prinz M. és társánál. 5972

Az aradi határban

4 hold I-ső osztályu föld, téglaverő-telepnek vagy kertészetnek alkalmas, örök áron eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál: Fericsán György, Gáj. 5964

Eladó,

jó karban levő manglelő, vadászfegyver, utazó-láda, petróleum-kályha, 4 hektó 4 éves gyoroki vörös bor jutányos árban. Kápolna-utca 29a. szám. 5960

1 öl havabla

26 koronáért kapható Cukor László faterlepen az Ovár-téren. 5971

Nappal elegáns fotel,

éjjel kényelmes ágy a Szopper-féle szabadalmazott zsúlye (fotel) már 95 koronától kezdve. Divánok, ottománok, összecsukható párnázott vaságy vagy három réti afrik matracok, ruganyos matracok, levarotj szalmazsákok legolcsóbb bevásárlási forrása Reiner J. Gyula kárpitos és diszitonél Arad, Lazar Vilmos-utca 1—2. sz. 4065

OKTATÁS.

Tanárjelölt

biztos sikerrel előkészít gymms., real, vagy polgári iskolai tanulókat magánvizsgára, esetleg uri családhoz nevelőnek ajánlkozik. Bővebbet Fejsze-utca 2. 5845

Ha pecsétos a ruhája

csak a „Purinált” használja. Vojtek és Weisz tól 1-3329

Állandó tanfolyam:

Gépirás: az összes rendszerű gépeken. Gyorsírás: Gabelsberger-rendszer, levelező és vitairás. Könyvelés: egyszerű és kettős, amerikai. — Tágas, jól fűtött és világított új tantermeimben mérsékelt tandíj mellett minden hónapban új 3—3 hónapos kurzus veszi kezdetét. Jelentkezni bármikor lehet, mert a mulasztást különórakban, díjtalanul pótoljuk. Beiratkozni az egyes szakokra is lehet. Elsőrendű tanerők vezetése mellett, a jó eredmény elmaradhatatlan! Díjtalan, biztos állásközvetítés! — Ziffer Sándor írógépvállalata, József főherceg-ut 7. 4904

A borvédő

megvédi csapon álló megkezdett borát ecetesedés, virágzás és mindennemű borbetegségek ellen. Vojtek és Weisz. 1-3328

Biztosítom, hogy nem bánja meg

ha finom 14 karátos arany ékszer, zseb és modern hárfa ütő inga-órát akar venni, vagy javíttatni,

ha felkeresi

ZINNER

VILMOS 8102

műórák és ékszerész üzletét

Forray-u. Szabadság-
téri sarok-épületben.

HÖLGYKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE

ajánlom a legmodernebb angol és francia szabásu

FÜZŐIMET

Készíték pongyola, has és halcsont nélküli füzőket a legújabb módszerrel. Elfogadom füzők tisztítását és alakítását.

Ernyőkülönlegességek dus választékban. Ernyőjavításokat ugyszintén áthuzatokat olcsón és pontosan eszközlök. 5646

VARGA D. DANI

fűző- és ernyőkészítő

ARAD, Andrassy-tér 20.
Telefon 808.

Megnyilt az új Angol Enyveshát Vállalat

Andrássy-tér 8. sz. alatt

(Minorita templommal szemben)

5496

hol a legelőhűbb mellképek már 2—3 órán belül elkészülnek. **12 darab 60 fillér.** Legkellemesebb ajándék hozzátartozóink részére. **Ujdonság enyveshát levelezőlapokban.** Remek kivitelben **6 drb. I kor. 20 fill.** Arcképes igazolványokhoz szükséges fényképek 3 óra alatt elkészülnek. Felvételek fénykép után is eszközöltetnek.

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

KÜLÖNFÉLE.

Kihullott, vagy vágott haját veszek, hajmunkákat elvállalok Seprenyi István fodrász. Zrínyi-u. l. 5766

Gyomor- és idegbetegek

Sensatioosan meglepő eredményt érhetnek el a világhírű Winter-féle Nalther tablettákkal. Biztos eredmény az állandó jó eredmény biztosítására. Számtalan elismerőlevél. I doboz 250 drb., mely egy évre elegendő. Napi adag 2 tableta. Ára 5 korona. Egyedüli elárúsító Arad és Aradmegye részére Kormon Gyula Akác-utca 10. Vidékre utánvét mellett. 5689

Épület és díszmű bádogen

munkákat legjutányosabban készíti ugy helyben, mint vidéken **Diamant Jenő Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben.) 8881**

Minden ragyog,

ha Raport fémtisztítót használ, **Vojtek és Welsztól. I-8826**

A gyermekek számát

2 vagy 3-ra korlátozni okos és sok pénzt takarít meg. A biztos utmutatást ehhez — melyre vonatkozólag sok ezer hálalrat érkezett be, 90 fillér magyar bélyeg ellenében díszkéren küldi: **Frau A. Kaupa Berlin S. W. 286 Lindenstrasse 51.**

500 koronát

fizetnek annak, a) **Bartilla-** fogvizének használatát mellett, üvege 80 fill. valaha is ezt foglalt, vagy a szája büszk. **Bartilla A. Erőköse, (E. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszerárban, különösen Földes Kelemennél, Deák Ferenc-utca 11. sz. és Vojtek és Welsz. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok ellenőrlés díjaztatnak. 1401**

fest tisztít
5875
Karácsonyi Ünnepekre ruhákat gyorsan, jutányos árák mellett
Zsunkán Jenő Aradon, József tóherceg ut 9. szám.

Jó teához nem kell reklam
hanem finom

RUM szükséges, amely már literenként 2 koronától kezdve kapható 5885

a Körösvölgyi Pálinka Raktárnál
Schwarcz Pál vezetése alatt
Andrássy-tér 5. (Almay-palota.)

Ugyanott valódi kisüsti szilvrium, törköly, seprő, cseresznye és

baraczk pálinka

gyári árák mellett beszerezhetők.

874—1911. g. sz.

Árlejtsési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági székének az 1912. évben szükséges üvegáruk szállítása iránt folyó évi december hó 11-én d. e. 10 órakor árlejtsést tart.

Kikiáltási-ár: 1 □ mtr. vörös üveg 2 kor. 80 fillér, 1 négyzet mtr. 2 mm. belgáüveg 3 kor. 80 fill., 1 négyzet mtr. 8. mm. belga üveg 6 kor. 85 fillér.

Bánatpénzül leteendő 100 kor. készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

Árlejtsésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtsési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtsési feltételek gazdasági tanácsnok urnál az árlejtsést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1911. évi november hó 80-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

26805—1911. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa, Aradváros törvényhatóságának a nm. belügyminiszter ur által 118. 117—1911. szám alatt módosított és jóváhagyott 7007/251—1911. számú határozata alapján az aradvárosi Ferenctéri polgári fiúiskola.

A) tanári könyvtár könyveinek.
B) ifjúsági könyvtári könyveinek.

C) és a szertárak számára beszerzendő szakkönyveinek szállítására ezennel nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdet.

A pályázatok Varjassy Lajos Arad sz. kir. város polgármesterének címére zárt borítékban i. é. december hó 31-ig bezárólag küldendők be. A zárt borítékok a következő felirattal látandók el: Pályázat a Ferenctéri polgári iskola könyveinek szállítására a 26805—1911. számú versenyárgyalási hirdetmény alapján.

Ajánlat fentebb megjelölt A. B. és C. csoportok bármelyikére külön-külön, vagy pedig tetszésszerűen két vagy mindhárom csoportra is tehetők.

Az A. csoportra ajánlatot tevők kötelesek 200 K. azaz: Kettőszáz korona, a B. csoportra ajánlatot tevők kötelesek 40 K. azaz: Negyven korona, C. csoportra ajánlatot tevők kötelesek 60 K. azaz: Hatvan korona bánompénzt több csoportra pályázók pedig a fentjelzett bánompénzeknek megfelelő összegét Arad sz. kir. város pénztáránál letétbe helyezni és letéti igazolványt ajánlathoz csatolni.

A pályázat részletes feltétell és a könyvjegyzékek 1 (Egy) korona előállítási költség megtérítése ellenében, Arad sz. kir. város iskolaszéki hivatalában (Arad, városháza) bocsájtatnak az érdeklődők rendelkezésére.

Ajánlatot tevők ajánlataikban kötelesek kinyilatkoztatni, hogy a pályázati feltételeket ismerik, és azokat mindenben elfogadják.

E nyilatkozattal el nem látott hiányosan felszerelt, hiányos vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Arad sz. kir. város tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az árák olcsóságára való tekintet nélkül tetszése szerint, teljesen szabadon választhasson.

Arad sz. kir. város tanácsától 1911. november hó 17.

A városi tanács.

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek keletgyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4092

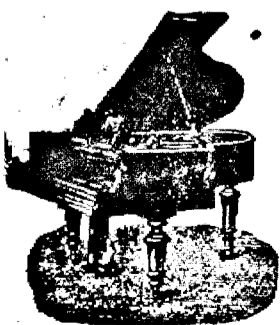
Színes és fehér himzések ugyazintén fehérnemű varrások első árban készülnek.

Karácsonyi és újévi ajándéknak nagyon alkalmas finom vászon zsebkendők, slingelt vagy azsurozott széllel, himzett sarkokkal tetszés szerinti monogrammal 80 krajcárért kapható. Oriási választék.

Az uri közönség

b. figyelmébe ajánlom legújabb szinpompás homespunes és chevot, valamint double-velour különlegességeimet, melyekből legdivatosabb fagonszerintsacco, jaquett öltönyök és raglanok rendelhetők meg cégemnél. 8857

Szolid és pontos kiszolgálás!
Schäffer Henrik
Arad,
Andrássy-tér (Bing-ház.)
Telefon 208. Alapítatott 1896. évben.

Faix Jacques

zongoraterme és készitési mőhelye

Arad, Batthyány-utca 35.

Állandó raktár: **Förster, Dörr, Rösler, Hamburger, Rud. stélzhammer, Lyra** stb. elsőrendő gyárosok kitűnő új modelljeiből, ugyszintén saját gyártmányu **zongorák** nagy választékban. Javitások, hangolások szakszerű pontos kivitelben. Zongora kölcsön jutányos árért.

Karácsonykor

az Aradi Közlöny
Nagy Képes Naptárát

az Aradi Közlöny minden

negyedéves

előfizetője

— amennyiben előfizetési
hátralékban nincs — az eset-
ben is, ha havonként fizet elő

ajándékul kapja.

A
Koronája
az összes
Tyukszem
elleni
szereknek

kétségkívül az első orvosi tekintélyek által
legmelegebben ajánlott és biztosan ható

„SCHWAMM DRÜBER“
törv. véd. és szab. szivacs-gyűrűket illeti, mert ezek, új
elvek révén bibázhatalan szer gyanánt hatnak minden
cipőszorítás ellen, amely a tyukszemeket és bütyköket
érinti. Kényelmes és tiszta alkalmazás. Kapható gyógy-
szertárakban és drogeriákban, vagy a főraktárnál

Czartoryski Laboratorium Budapest
VI. Szervita-tér 4.

ARADMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR.

Az Aradmegyei Takarékpénztár

t. részvényeseit folyó évi december hó 10-én, délelő 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság javaslata a részvénytőke felemelése és a kibocsájtandó részvényekért befolyó összegek hováfordítása tárgyában.
2. Az alapszabályok 3. és 127. §§-ainak módosítása.
3. Az igazgatóság felhatalmazása a cégbiróság által az alapszabálymódosítások tárgyában netalán kívánt változtatásoknak saját hatáskörében való elintézése iránt.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket f. évi december hó 9-ig délután 5 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókpénztáránál Battonyán és Eleken elismervény ellenében letéteményezni siveskedjenek.

Aradon, 1911. november hó 23-án.

AZ ARADMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR
Igazgatósága.

Szétküldési osztály

vidéki rendelések gyors
és gondos eszközésére!

Polgári haszonra

megállapított bámulato-
san olcsó szabott árak!

Tekintsük meg

FISCHER SIMON

nagyáruháza

karácsonyi tárlatát

a Szabadság-téren.

Fényes rendezésével, anyagának változatosságával, **ujdon-
ságainak tömegével** egyaránt számot tarthat Arad
művelt és hozzáértő közönségének figyelmére.

Izlés és kereskedői szakavatottság
nyilvánul meg ezen külső, megjelenésében is **páratlanul**
fényes kiállításon, mely elvitázhatatlanul **dokumentuma**
Arad független és fejlett kereskedelmi életének.